Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МККП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 51 (5725) | 3 сакавіка 1937 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

ПЕРАДАВЫ — Школе — чоткае кіраўніцтва.
Л. Майсееў — Парочная сістэма партыйнага кіраўніцтва.
Ашан — Касы грамадскай узаемадапамогі калгасаў.
С. Мельнікаў — Варожае гняздо.
Дм. Малевіч — Сустрэліся людзі практыкі і навукі.
А. Салаўёў — Александр Парфір'евіч Барадзін.

Трагічная смерць старэйшага таленавітага мастака Совецкай Беларусі Юрыя Майсеевіча Пэна; Урадавае паведамленне; Пастанова Совета Народных Камісараў БССР аб стварэнні Ўрадавай камісіі па арганізацыі пахавання Ю. М. Пэна; Памяці таленавітага майстра; Творчы шлях вялікага мастака; Ля труны вялікага мастака.

За рубяжом:
Аперацыі ўрадавых войск на мадрыдскім фронце;
Парад народнай арміі ў Барселоне;
Фашысцкая Італія рыхтуецца да вялікай вайны;
Каштоўнае прызнанне японскіх імперыялістаў;
Зверствы італьянцаў у Абісініі;
На пасяджэнні падкамісіі пры Лонданскім камітэце па неўмяшанню ў справы Іспаніі.

ШКОЛЕ—ЧОТКАЕ КІРАЎНІЦТВА

Велізарныя поспехі соцыялізма, магутны росквіт нашай цудоўнай радзімы знайшлі сваё яркае адлюстраванне ў Сталінскай Канстытуцыі. У гэтым гістарычным дакуменце выказаны сталінскія клопаты аб чалавеку, клопаты аб далейшым уздыме культурнага і матэрыяльнага ўзроўню шчаслівых і свабодных грамадзян вялікага Саюза ССР. У Канстытуцыі ўзаконены велізарныя правы грамадзян СССР, сярод якіх пачэснае месца займае права на адукацыю.

Густой сеткай школ, сярэдніх і вышэйшых навучальных устаноў, шматлікіх курсаў пакрыта наша краіна. Мільёны дзяцей і дарослых бясплатна, на сваёй роднай мове авалодваюць шматлікімі ведамі, узбагачаюць свой культурны ўзровень.

Цэнтральны Камітэт ВКП(б), совецкі ўрад і асабіста таварыш Сталін надаюць выключную ўвагу школе і настаўніку. Няма, літаральна, ніводнага кутка ў нашай вялікай краіне, дзе-б не адчуваліся сталінскія клопаты аб выхаванні малалых будаўнікоў соцыялізма. Дзецям створаны ўсе ўмовы для шчаслівага і вясёлага жыцця, для вучобы і развіцця сваіх здольнасцей.

Выхаванне дзяцей — складаная і адказная справа дзяржаўнага значэння. Цяперашнія дзеці — гэта заўтрашнія будаўнікі соцыялізма, палкія патрыёты сваёй радзімы. З малых год трэба выхоўваць у дзяцей любоў да радзімы, нянавісць да ворагаў народу. Школа ў выхаванні падрастаючага пакалення адыгрывае рашаючае значэнне.

Партыя і ўрад даверылі настаўніцтву выхаванне выдатных совецкіх дзяцей, стварыўшы яму ўсе ўмовы, неабходныя для яго адказнай і пачэснай работы. Толькі ў краіне Советаў, дзякуючы клопатам партыі і ўрада і асабіста таварыша Сталіна, праца настаўніка з'яўляецца сапраўды творчай, удзячнай, прыгожай.

Вынікі першага навучальнага паўгоддзя ў школах БССР паказваюць некаторае паляпшэнне работы школ. Аднак гэта ні ў якім разе не дае падставы сцвярджаць, што зроблена ўсё неабходнае для таго, каб выканаць рашэнні партыі і ўрада аб школе.

Паляпшэнне ў рабоце школ пакуль ідзе марудна. Яшчэ не адчуваецца сур'ёзных зрухаў ва ўзмацненні паспяховасці вучняў, не забяспечана ліквідацыя другагодніцтва. Дзе-ні-дзе за бесклічнымі зводкамі і лічбамі аб поспехах бягучага навучальнага года многія кіраўнікі не бачаць буйнейшых прарываў і недахопаў, не бачаць падрыўной дзейнасці класавага ворага ў школе.

Шмат дзе ў школах (Клічаўскі, Хоцімскі і інш. раёны) груба парушаюцца рашэнні ЦК ВКП(б) і СНК СССР аб арганізацыі вучэбнай работы і ўнутраным рэжыме школы. Гэта праяўляецца ў выглядзе зрыву раскладу заняткаў, некультурнасці ў класах і т. п. Настаўнікі ў радзе выпадкаў дрэнна рыхтуюць урокі, амаль не вывучаюць прычын непаспяховасці асобных вучняў і не працуюць з імі. Раённыя аддзелы народнай асветы знаёмяцца са школамі даволі павярхоўна, не выкрываюць прычын дрэннай работы і не ліквідуюць іх на месцы.

А хіба можна прызнаць нармальным, калі дагэтуль у школах рэспублікі як след не наладжана выкладанне роднай мовы? Безумоўна, не! Бесклапотныя адносіны Наркамасветы БССР і яго мясцовых органаў да гэтага важнейшага прадмета наносяць велізарную шкоду школе і нясьлка ллюць ваду на млын класавага ворага. У радзе месц розныя нацыяналістычныя элементы выкарыстоўваюць неналаджанасць выкладання роднай мовы для сваёй падрыўной дзейнасці, імкнучыся выклікаць сярод бацькоў незадавальненне школай.

Подлыя, гнусныя ворагі народу—трацкісцка-зіноўеўскія бандыты дзе-ні-дзе захаваўшыеся ў радах настаўніцтва, працягваюць сваю брудную лапу да нашых дзяцей. У некалькіх гадзінах язды ад Менска — у Пухавіцкім раёне трацкіст Ярмолаў, будучы дырэктарам Пухавіцка-Ананіцкай няпоўнай сярэдняй школы, праводзіў актыўную контррэвалюцыйную работу. У раён двойчы прыязджалі камісіі Наркомасветы БССР па справах гэтай школы, але ніводнага разу не выкрылі ворага народу — трацкіста Ярмолава, нават маючы бясспрэчныя факты, якія пацвярджалі яго подлую дзейнасць. Выкрыццё Ярмолава было зроблена паміма Наркомасветы.

У радзе школ асобных раёнаў БССР яшчэ дагэтуль існуюць злачынныя адносіны да выхавання дзяцей: грубасці, наданне розных абразлівых мянушак вучням і нават пабоі (Мозырскі раён). Ёсць яшчэ школы, дзе не выжыты сярод настаўніцтва зводкі, розныя сваркі і т. п. з'явішчы, якія ганьбяць званне совецкага настаўніка. У мянушках і зводках і іншых падобных з'явішчах вораг нярэдка знаходзіць найлепшую глебу для разлажэння школы і настаўніцкага калектыва.

Нельга сказаць, што органам Наркомасветы невядомы факты падрыўной дзейнасці ворага ў школе. Але яны не трывожаць самазаспакоіўшыхся кіраўнікоў. Настаўніцкія пісьмы і скаргі на непарадкі ў школах, шматлікія сігналы друку надзвычай часта астаюцца амаль без увагі. Нават у апараце Наркомасветы БССР не лепшае становішча. Тут да апошніх дзён цярпіма адносіліся да таго, што начальнік кіраўніцтва сярэдняй школы Хейфец (зараз зняты з работы) на працягу доўгага часу проста ігнараваў шматлікія сігналы аб дзейнасці класавага ворага ў школе.

У бягучым навучальным годзе, як ніколі дагэтуль ад органаў народнай асветы патрабуецца выключная дакладнасць і канкрэтнасць у кіраўніцтве школай. У бліжэйшы час у школах рэспублікі ў парадку класных заняткаў пачынаецца азнаямленне вучняў 7, 8, 9 і 10 класаў з Канстытуцыяй СССР. Гэта мерапрыемства мае велізарнае значэнне ў справе комуністычнага выхавання падрастаючага пакалення, у справе новага магутнага ўздыму работы школ. Наркомасветы БССР, які недапушчальна зацягнуў пачатак заняткаў па азнаямленню вучняў з Канстытуцыяй СССР, павінен навярстаць упушчанае самай уважлівай арганізацыяй заняткаў, забяспечыўшы глыбокае і ўсебаковае ўсваенне матэрыялаў.

Час Наркомасветы БССР падаць сваім мясцовым органам прыклад канкрэтнага кіраўніцтва школамі, жывога інструктажу настаўнікаў, практычнай дапамогі ў іх рабоце. Павышаючы палітычную свядомасць, культурнае развіццё, выхоўваючы чэсныя і добрасумленныя адносіны настаўнікаў да справы, трэба не на словах, а на справе ўмацоўваць ролю і адказнасць педагога за пастаноўку навучальнай і выхаваўчай работы ў школе.

Самым дасканалым чынам, падбіраючы людзей да работы ў школе, вывучаючы іх дзелавыя якасці, уважліва адносячыся да чэсных работнікаў, трэба з усёй бязлітаснасцю выкрываць і знішчаць класавага ворага, пад якой-бы ён маскай ні хаваўся. Вытруціць бестурботнасць, ратазейства, благадушша, гнілы лібералізм, павысіць рэволюцыйную пільнасць, разгарнуць большэвіцкую крытыку і самакрытыку—важнейшыя ўмовы выканання гэтай першачарговай задачы.

Армія школьных работнікаў Совецкай Беларусі мае ўсе магчымасці для таго, каб пад кіраўніцтвам і з дапамогай мясцовых партарганізацый бягучы навучальны год скончыць з найлепшымі паказальнікамі паспяховасці вучняў і дабіцца поўнай ліквідацыі другагодніцтва. Змагацца за гэта — справа гонару кожнага сумленнага настаўніка, кожнага работніка органаў народнай асветы.

УРАДАВАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ

Урад БССР паведамляе ўсіх працоўных Беларусі, што ў Віцебску ў ноч на 1 сакавіка ад варожай рукі загінуў буйны мастак БССР Пэн Юрый Майсеевіч.

***

СНК БССР для арганізацыі пахавання Пэна Юрыя Майсеевіча стварыў урадавую камісію ў складзе тт. Сурта (старшыня), Юркова, Пасюкевіча, Волкава і Сухаручкіна. Пахаванне Ю. М. Пэна прынята за кошт дзяржавы.

Камісія па арганізацыі пахавання 2 сакавіка прыбыла ў Віцебск.

АД КАМІТЭТА ПА СПРАВАХ МАСТАЦТВАЎ ПРЫ СНК СССР

Усесаюзны камітэт па справах мастацтваў пры СНК СССР паведамляе аб трагічнай смерці аднаго з лепшых мастакоў Совецкага Саюза

ПЭНА ЮРЫЯ МАЙСЕЕВІЧА

Мастак Пэн стварыў рад выдатных, каштоўных палотен, якія займаюць выдатнае месца ў выяўленчым мастацтве нашай краіны.

Кержанцаў, Баярскі, Чужын, Шацілаў, Эдэльсон.

АБ СТВАРЭННІ ЎРАДАВАЙ КАМІСІІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ ПАХАВАННЯ МАСТАКА тав. ПЭНА

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

1 сакавіка 1937 г. — г. Менск.

Совет Народных Камісараў БССР пастанаўляе:

1. Для арганізацыі пахавання мастака тав. Пэна стварыць урадавую камісію ў складзе тт. Сурта (старшыня), Юркова, Пасюкевіча, Сухаручкіна, Волкава (мастак).

Выдаткі па пахаванню мастака тав. Пэна аднесці за рахунак дзяржавы.

2. Абавязаць членаў камісіі неадкладна выехаць у гор. Віцебск для арганізацыі пахавання мастака тав. Пэна.

Нам. старшыні Совета Народных Камісараў БССР А. ЛЮБОВІЧ.

Кіраўнік спраў Совета Народных Камісараў БССР І. ЛУК'ЯНЧЫК.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

АПЕРАЦЫІ ЎРАДАВЫХ ВОЙСК НА МАДРЫДСКІМ ФРОНЦЕ

На ўчастку цэнтральнага фронта, на паўднёвы ўсход ад Мадрыда працягваецца наступленне ўрадавых войск. Сістэматычна адцясняючы фашыстаў на захад, рэспубліканскія часці амаль дасягнулі вёскі Сан Марцін дэ ла Вега і амаль выцяснілі мяцежнікаў з вёскі Мараньоса. Захват гэтай вёскі рэспубліканцамі немінуча прымусіць фашысцкія войскі, якія ўклініліся ў бок Васіамадрыда і трымаюць пад агнём Валенсійскую дарогу, адыйсці, каб не быць адрэзанымі. Іменна гэта пагроза вымушае мяцежнае камандаванне з надзвычайнай упартасцю адстайваць апошнія будынкі ў Мараньосе, якія знаходзяцца ў яго руках.

У апошнія дні ўрадавыя зводкі ўсё часцей упамінаюць аб аперацыях у раёне Таледо—Талавера (на паўднёвы захад ад Мадрыда). Урадавыя войскі набліжаюцца да Талаверы, ствараючы рэальную пагрозу праваму флангу і тылу арміі мяцежнікаў і інтэрвентаў, аперуючай пад Мадрыдам. Талавера, якая знаходзіцца ў 126 кіламетрах ад Мадрыда, размешчана на адзінай чыгунцы, звязваючай сілы мяцежнікаў, наступаючыя на Мадрыд з паўднёвага захада, з часткаю Іспаніі, якая знаходзіцца пад уладай генерала Франко. Іншыя чыгункі перарэзаны франтамі. Праз Талаверу ідзе снабжэнне і папаўненне мадрыдскай арміі мяцежнікаў. Урадавыя войскі не раз ужо набліжаліся да Талаверы і стваралі гэтым сур'ёзныя цяжкасці фашыстам. Але гэта былі толькі рэйды, г. зн. кароткачасовыя налёты. Мяркуючы па апошніх тэлеграмах, на гэты раз справа ідзе аб сістэматычным наступленні, аб акружэнні Талаверы і яе раёна, г. зн. аб аперацыі, маючай вялікае стратэгічнае значэнне.

**

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 1 сакавіка. (БЕЛТА). Агенцтва Гавас перадае паведамленне камітэта абароны Мадрыда, апублікаванае ў поўдзень. У паведамленні гаворыцца:

«На розных участках мадрыдскага фронта мяцежнікі прадпрынялі рад атак пасля інтэнсіўнай артылерыйскай падрыхтоўкі. Усе гэтыя атакі былі адбіты рэспубліканцамі.

У раёне ракі Харамы — без перамен».

**

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 1 сакавіка. (БЕЛТА). Згодна паведамлення мадрыдскага карэспандэнта агенцтва Гавас, учора ў 23 гадзіны (па мясцоваму часу) часці мяцежнікаў, сканцэнтраваныя ў ваколіцах Французскага маста, прадпрынялі атаку на пазіцыі ўрадавых войск. Гэта атака была падтрымана вылазкай атрадаў мяцежнікаў, якія знаходзяцца ва Універсітэцкім гарадку. Урадавыя войскі далі адпор мяцежнікам.

К поўначы напружанасць бою зменшылася. Урадавыя войскі захавалі свае пазіцыі.

**

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 2 сакавіка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенцтва Гавас, учора ў 22 гадзіны мяцежнікі зноў прадпрынялі атаку ў раёне Французскага маста ля Універсітэцкага гарадка, прабуючы прарваць кальцо, якое ўсё больш і больш змыкаецца вакол іх ва Універсітэцкім гарадку. Рэспубліканцы лёгка адбілі атаку, а затым, перайшоўшы ў контратаку, як і напярэдадні, палепшылі свае пазіцыі.

ПАЎНОЧНЫ ФРОНТ

БІЛЬБАО (галоўны горад Баскскай аўтаномнай вобласці), 1 сакавіка. (БЕЛТА). На астурыйскім фронце ў горадзе Овіедо гарнякі праладжаюць прасоўвацца ўперад. Занята некалькі дамоў у раёне Пуэрта Нуэва (паўднёва-ўсходняя частка горада). Гарнякі захапілі ў мяцежнікаў два кулямёты, шмат вінтовак і ўзялі ў палон 13 чалавек.

ПАРАД НАРОДНАЙ АРМІІ Ў БАРСЕЛОНЕ

БАРСЕЛОНА (галоўны горад Каталонскай аўтаномнай вобласці), 1 сакавіка. (БЕЛТА). Учора парадам народнай арміі ў Барселоне закончыўся ваенны тыдзень.

З усіх пунктаў Каталоніі прыбылі дэлегацыі рабочых і сялян, каб прысутнічаць на першым парадзе народнай арміі.

З 10 гадзін пачалося праходжанне батальёнаў авіяцыі, пяхоты, кавалерыі, інжынерных войск праз «Плошчу Каталоніі», дзе знаходзіліся галава Каталоніі Кампаніс і члены каталонскага ўрада. Велізарны натоўп, запоўніўшы плошчу, горача вітаў абаронцаў іспанскай рэспублікі. За ваеннымі часцямі ішлі атрады «нацыянальнай гвардыі» і аховы. У часе шэствія над горадам лёталі тры трохматорныя самалёты і адзін знішчальнік.

Галава Каталоніі Кампаніс у кароткай прамове звярнуўся да прысутных байцоў рэспубліканскай арміі з пытаннем, ці гатовы яны даць клятву, што будуць біцца да апошняй кроплі крыві, каб перамагчы лютага ворага — фашызм? Байцы адказалі рашучым гучным «так», у якім гучала аднадушная цвёрдая воля рэспубліканскай Каталоніі раздавіць фашызм.

Пасля прамовы Кампаніса перад прадстаўнікамі каталонскага ўрада прайшлі атрады «Чырвонага крыжа», група альпіністаў, матарызаваныя атрады. За імі ішло звыш 100 тыс. працоўных, якія знаходзяцца ў мілітарызаваных брыгадах запаса, а таксама дэлегацыі ўсіх профсаюзаў Каталоніі. Яны ішлі з лозунгамі: «За адзіную армію», «За адзінае камандаванне», «За адзіны ўрад», «За цвёрдую дысцыпліну».

Шэствіе цягнулася звыш 6 гадзін.

Фашысцкая Італія рыхтуецца да вялікай вайны

РЫМ (сталіца Італіі), 2 сакавіка. (БЕЛТА). Агенцтва Стэфані паведамляе, што сёння адбылося пасяджэнне Вялікага фашысцкага совета, на якім глава ўрада Мусаліні зрабіў даклад аб ваеннай падрыхтоўцы Італіі. Совет прыняў рэзалюцыю, якая лічыць гэтыя падрыхтаванні задавальняючымі. Аднак, улічваючы, што ўсякая, нават аддалёная, магчымасць абмежавання ўзбраенняў з гэтага часу канчаткова выключана, совет рашыў ажыццявіць план, які прадугледжвае адпаведнае павелічэнне ўзброеных сіл Італіі; прадоўжыць на 5 год функцыі, прысвоеныя генеральнаму камісарыяту па ваеннай прамысловасці, правесці поўную мілітарызацыю ўсіх актыўных сіл нацыі ва ўзросце з 18 да 55 год: праводзіць перыядычна прызывы мабілізуемых кантынгентаў; дасягнуць максімальнай аўтаркіі (самастойнасці) у галіне задачы ваенных патрэб, нават прыносячы грамадзянскія патрэбы ў выпадку неабходнасці поўнасцю ў афяру патрэбам ваенным; заклікаць італьянскую навуку і тэхніку да супрацоўніцтва ў мэтах дасягнення гэтай максімальнай аўтаркіі.

З дакладам аб міжнародным становішчы выступіў міністр замежных спраў Чыано. Па яго дакладу совет прыняў дзве рэзалюцыі. У адной ён выказвае сваю салідарнасць з «нацыянальнай» Іспаніяй і вітае армію Франко, у другой — канстатуе што «палітыка італа-германскага пагаднення атрымала развіццё і паказала сваю павялічваючуюся рэальную магутнасць».

На пасяджэнні падкамісіі пры лонданскім камітэце

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 2 сакавіка. (БЕЛТА). Агенцтва Рэйтэр паведамляе: «На адбываўшымся ўчора пасяджэнні падкамісіі камітэта па неўмяшанню ў справы Іспаніі лордам Плімутам было ўзнята пытанне аб ад'ездзе замежных добраахвотнікаў, якія знаходзяцца зараз у Іспаніі. Згодна вестак агенцтва Рэйтэр, лорда Плімута актыўна падтрымалі прадстаўнікі Францыі, Чэхаславакіі, Швецыі і СССР, якія выказаліся за ад'езд добраахвотнікаў з Іспаніі. Прадстаўнікі Германіі, Італіі і Партугаліі, аднак, прытрымліваліся адной і той-жа лініі, заяўляючы, што адначасова павінна быць вырашана ўсё пытанне аб фінансавай дапамозе Іспаніі. Прадстаўнікі Італіі і Германіі асабліва настойвалі на наладжанні арышту на золата, пераведзенае за граніцу іспанскім рэспубліканскім урадам. Было, аднак, вырашана прадаўжаць абмеркаванне пытання аб ад'ездзе добраахвотнікаў. Для гэтай мэты 5 сакавіка раніцою адбудзецца пасяджэнне падкамісіі, а ў другой палове таго-ж дня — пасяджэнне камітэта.

На сёнешнім пасяджэнні абмяркоўвалася пытанне аб пераглядзе зон кантролю ў сувязі са змяніўшымся становішчам на франтах у Іспаніі. Спачатку размеркаванне зон кантролю паміж флотамі Англіі, Францыі, Германіі і Італіі было аснована на тым прынцыпе, што па меры магчымасці кожная дзяржава павінна кантраляваць участак узбярэжжа, які знаходзіцца ў руках той стараны, да якой гэта дзяржава адносіцца не спачувальна. Паколькі Малага зараз у руках мяцежнікаў, было прапанавана пераглядзець зону такім чынам, каб Англія патрулявала зону Малагі. Прадстаўнік Германіі Верман заявіў, што ён перадае гэта пытанне на разгляд свайго ўрада. Плімут указаў, што Англія з прычыны яе асаблівага становішча з'яўляецца падыходзячай краінай для патрулявання гэтага спрэчнага ўчастка.

Абмяркоўвалася таксама пытанне аб расходах, якія павінны несці розныя краіны. Германія па-ранейшаму лічыць, што яна не зможа ўплаціць сваю долю расходаў у замежнай валюце».

Да забастоўкі рабочых аўтапрамысловасці ў ЗША. НА ЗДЫМКУ: пікет рабочых Нью-Ёрка ля будынка Галоўнага кіраўніцтва фірмы Джэнерал Мотарс у Нью-Ёрку. Надпіс на плакаце: «Нью-іорскія профсаюзы падтрымліваюць забастоўку рабочых аўтапрамысловасці» (СФ).

КАШТОЎНАЕ ПРЫЗНАННЕ ЯПОНСКІХ ІМПЕРЫЯЛІСТАЎ

ВЛАДЗІВАСТОК, 27 лютага. (ТАСС). Газета «Міяко», якая выдаецца ў Токіо, змясціла ў нумары ад 20 лютага г. г. паведамленне аб тым, што на адбыўшымся 19 лютага сакрэтным пасяджэнні пленума бюджэтнай камісіі японскай ніжняй палаты дэпутат ад партыі Сейюкай Асіда зрабіў запытанне ваеннаму міністру генералу Сугіяма, «ці вядома арміі правазаздольнасць сібірскай чыгункі». Сугіяма адказаў, што правазаздольнасць сібірскай чыгункі яму вядома, але што назваць яе ён не можа. На паследваўшае потым пытанне Асіда, якім чынам гэта стала вядома, Сугіяма адказаў: «У Расіі ёсць элементы, якія знаходзяцца ў апазіцыі да цяперашняга ўрада, і іменна праз іх мы і ведаем».

Як цяпер высвятляецца, змяшчэнне газетай «Міяко» вышэйпрыведзенага паведамлення, прама пацвярджаючага ўстаноўленыя на апошнім працэсе антысовецкага трацкісцкага цэнтра шпіёнскія сувязі трацкісцкіх бандытаў з японскай ваеншчынай, каштавала ёй буйных непрыемнасцей. Па паведамленню такійскай газеты «Тэйто Ніці-Ніці» ад 24 лютага, міністэрства ўнутраных спраў канфіскавала нумар «Міяко» ад 20 лютага, у якім надрукавана гэта паведамленне. Загадчык канторай газеты Мінесіма Нійосі, які лічыцца выпускаючым рэдактарам, быў дапытан органамі цэнзуры і аштрафаваны, а загадчык аддзелам уваходзячых матэрыялаў «Міяко» Ягуцы Гідэй вымушан быў заявіць аб уходзе з «Міяко». Па паведамленню той-жа газеты «Тэйто Ніці-Ніці» старшыня ніжняй палаты Томіта заявіў, што з'яўленне гэтага паведамлення з'яўляецца вельмі «сумнай акалічнасцю», абурыўшай партыі і ваеннае ведамства, і што будуць прыняты меры супроць таго, каб падобныя рэчы маглі мець месца ў далейшым.

ЗВЕРСТВЫ ІТАЛЬЯНЦАЎ У АБІСІНІІ

ПАРЫЖ (сталіца Францыі), 2 сакавіка. (БЕЛТА). Орган компартыі «Юманітэ» апублікавала пратэст раду міжнародных і французскіх арганізацый супроць зверстваў італьянскіх фашыстаў у Абісініі. У заяве гаворыцца, што ўсе вольныя грамадзяне, якім дарагі справядлівасць і законнасць, павінны пратэставаць супроць гэтага варварства.

Заявы падпісалі: Ліга праў чалавека, французская секцыя МОПР, міжнародная юрыдычная асацыяцыя, міжнародная арганізацыя барацьбы супроць расізма і антысемітызма, камітэт абароны абісінскага народу і інш.

**

ЛОНДАН (сталіца Англіі), 2 сакавіка. (БЕЛТА). Орган англійскіх профсаюзаў «Дэйлі геральд» паведамляе, што ў Адыс-Абебе (сталіца Абісініі) у парадку рэпрэсій за замах на віцэ-караля Грацыяні італьянцамі забіты тысячы абісінцаў, у тым ліку жанчыны і дзеці. Забойствы цягнуліся тры дні. Па ўцякаўшых са сваіх хат тысячах абісінцаў і іх дзецях італьянцы пусцілі ў ход агнямёты.

Кансерватыўная газета «Дэйлі тэлеграф» пацвярджае гэта паведамленне.

Совецка-чэхаславацкі дагавор—зарука міру

ПРАГА (сталіца Чэхаславакіі), 1 сакавіка. (БЕЛТА). Орган чэхаславацкіх легіянераў «Народні освобозені» змясціў артыкул аб значэнні чэхаславацка-совецкага дагавору аб узаемнай дапамозе для захавання ўсеагульнага міру. Газета заяўляе, што за гэты дагавор рашуча стаіць пераважная большасць чэхаславацкага насельніцтва.

Газета ўказвае, што фашысцкая Германія ўжо даўно напала-б на Чэхаславакію, калі-б у яе не было дагавору аб узаемнай дапамозе з СССР. Пры гэтым газета заяўляе:

«Лепшым забеспячэннем усеагульнага міру з'явілася-б далучэнне Англіі да дагавораў Францыі і Чэхаславакіі з СССР, бо да гэтых пактаў можа далучыцца кожны».

Міжнародная хроніка

* 98 амерыканскіх пісьменнікаў выступілі з пратэстам супроць зверстваў іспанскіх фашыстаў і з заклікам да ўсіх пісьменнікаў падтрымаць рэспубліканскую Іспанію.

Заяву падпісалі вядомыя пісьменнікі Сінклер Льюіс, Эптон Сінклер, Шэрвуд Андэрсон і інш.

* У Врынь-о-Буа (дэпартамент Ардэн, Францыя) члены фашысцкай «французскай соцыяльнай партыі» (былая арганізацыя «Баявыя крыжы») арганізавалі тайны сход. Пасля схода фашысты бясчынствавалі на вуліцах, спыняючы і абысківаючы прахожых.

Рабочыя стыхійна правялі антыфашысцкую дэманстрацыю. Фашысты адкрылі па іх стральбу з рэвальвераў. Адбылася сутычка. 14 чалавек было ранена. Адзін фашыст забіт.

* 27 лютага ў Більбао (галоўным горадзе Баскскай аўтаномнай вобласці Іспаніі) народны суд вынес прыгавор па справе арганізацыі ваеннага мяцяжу ў г. Дуранго ў ліпені 1936 года. 15 падсудных прыгавораны да расстрэлу, 8—да пажыццёвага зняволення і 11—да 20 год зняволення.

* У Брусселі (сталіца Бельгіі), у прысутнасці паўпрэда СССР у Бельгіі тав. Рубініна, адкрылася выстаўка малюнкаў совецкіх дзяцей. Выстаўка прыцягвае да сябе вялікую ўвагу. У першы-ж дзень выстаўку наведалі відныя прадстаўнікі мастацкага і літаратурнага свету, а таксама шмат настаўнікаў.

* З Гельсінгфорса (сталіца Фінляндыі) адпраўлена ў Іспанію другая пасылка фінляндскіх працоўных дзецям рэспубліканскай Іспаніі — 24 тысячы банак згушчонага малака.

* Муніцыпалітэт (гарадское самакіраўніцтва) Валенсіі (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспаніі, часовая рэзідэнцыя ўрада) прыняў рашэнне аб увядзенні ў горадзе хлебных картак. Над млынамі ўстанаўляецца суровы кантроль. Забаронена павышэнне цэн на хлеб.

* Акруговы суд у Роўна (Валынскае ваяводства, Польшча) вынес прыгавор па справе 15 асоб, абвінавачваемых у прыналежнасці да компартыі. 12 абвінавачваемых прыгавораны да турэмнага зняволення тэрмінам ад 3 да 10 год. 3 чалавекі апраўданы.

Узнагароджанне ордэнамі Саюза ССР камандзіраў і чырвонаармейцаў-пагранічнікаў

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза ССР за доблесць і геройства, праяўленыя пры абароне дзяржаўных граніц СССР, узнагародзіў:

Ордэнам Леніна — лейтэнанта В. М. Еўграфава і камандзіра аддзялення І. Ф. Кісялёва. **Ордэнам Чырвонага сцяга** ўзнагароджаны 12 камандзіраў і чырвонаармейцаў. **Ордэнам Чырвонай звязды**—узнагароджаны 16 камандзіраў і чырвонаармейцаў-пагранічнікаў.

ПАРОЧНАЯ СІСТЭМА ПАРТЫЙНАГА КІРАЎНІЦТВА

БЕЛАРУСКАЯ ССР

Барысаўская раённая партыйная арганізацыя да нядаўняга часу залішне захаплялася гаспадарчай работай у шкоду партыйна-палітычнай. Зараз райком перабудоўвае ўсю сістэму кіраўніцтва пярвічнымі арганізацыямі, каб, не надмяняючы савецкія і гаспадарчыя органы, заняцца прамой сваёй справай — партыйна-арганізацыйнай, масава-выхаваўчай работай.

Але, аказваецца, не ўсё залежыць ад добрай волі райкома. Рэспубліканскія арганізацыі Беларусі па-старынцы цягнуць райком да асуджаных партыяй метадаў работы, упарта ўзвальваюць на яго зусім неўласцівыя яму функцыі.

Гэта моцна ўкаранілася ў практыку — усе дырэктывы, якія датычаць горсоветаў, райвыканкомаў і кожнага іх аддзела, вышэйстаячыя арганізацыі, не толькі партыйныя, але і гаспадарчыя, шлюць абавязкова ў райкомы партыі.

Вось, напрыклад, апошнія тэлеграмы «ўваходзячай» пошты Барысаўскага райкома:

«Першую дэкаду лютага вамі зроблен перарасход... Папярэджваю неабходнасці ўкласціся ўстаноўлены план... Дадатковых фондаў не атрымаеце. Вінаўных прыцягвайце да адказнасці. Наркамунутгандаль БССР. Жогаў».

Кааперацыя дапусціла перарасход. І вось распараджэнні, загады шлюць не раённаму аддзелу ўнутранага гандлю і кааператарам, а сакратару райкома партыі — «асабіста», «да неадкладнага выканання».

Падобныя тэлеграмы пачкамі паступаюць і з Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі. Вось адна з іх:

«... ЦК КП(б)Б праводзіць радыёперакліčку пытаннях фінансавага стану спажыўкааперацыі. Абавязковы ўдзел усімі матэрыяламі сакратароў акруткомаў, райкомаў, старшынь райвыканкомаў, галоўбухаў гандлёвых аддзелаў, райсаюза, дырэктара, бухгалтара райзага, старшынь і рахункаводаў двух сельпо, райпракурора, дзяржбанка, рэвізійных камісій райсаюза».

Яшчэ:

«Тэрмінова высылайце ЦК КП(б)Б загадчыкам раённых зямельных аддзелаў матэрыялы па пытаннях зліцця калгасаў».

Яшчэ:

«Тэрмінова тэлеграфіруйце ЦК КП(б)Б колькасць сцягнутых хутароў 1936 годзе».

І, нарэшце, яшчэ адна тэлеграма:

«Усім сакратарам горрайкомпартаў. Праведзенай праверкай устаноўлена незабяспечанасць асобных школ апалам выніку злачыннай бяздзейнасці сельсоветаў, райвыканкомаў гэтых раёнаў. ЦК КП(б)Б абавязвае вашу асабістую адказнасць... Дакладны тэрмін паведаміце выкананне дакладной запіскай у аддзел школ».

Паступаюць і тэлеграмы, у якіх прапануецца райкому прасачыць, каб барысаўскі раённы аддзел народнай асветы прыслаў зводку ў Наркомасветы Беларусі, прымусіць раённую інспектуру народнагаспадарчага ўліку даставіць нейкія весткі ў рэспубліканскі цэнтр.

Зусім відавочна, што ўсе гэтыя пытанні могуць і павінны быць вырашаны савецкімі і гаспадарчымі органамі. Неспыняючыйся дождж такіх тэлеграм сведчыць толькі аб тым, што некаторыя аддзелы і работнікі ЦК КП(б) Беларусі самі падмяняюць гаспадарчыя органы, штурхаюць на гэта і райкомы, знімаючы тым самым з райвыканкомаў, горсоветаў, зямельных і іншых органаў усякую адказнасць за іх прамую работу.

Але самае сумнае ва ўсёй гэтай гісторыі — аператыўных указанняў па пытаннях партыйнай работы райком амаль не атрымлівае.

У часе веснавой сяўбы мінулага года райком праводзіў рад, на наш погляд, цікавых масава-палітычных мерапрыемстваў, якія забяспечылі паспяховае завяршэнне пасеўнай. І калі я прывёз у сельскагаспадарчы аддзел ЦК КП(б)Б гэтыя матэрыялы, каб атрымаць ацэнку праводзімых у раёне метадаў масавай работы, то кіруючыя работнікі аддзела адказалі так: «Ты гэта кінь, скажы наколькі выканан у цябе план пасеўнай».

Калі ні заглянеш у сельскагаспадарчы або прамысловы аддзелы ЦК КП(б) Беларусі, цябе сустракаюць нязменным пытаннем: як выканан той або іншы план, ніколі не пытаючы аб партыйнай рабоце. Часамі проста немагчыма выявіць, чым-жа адрозніваецца сельскагаспадарчы аддзел ЦК КП(б)Б ад Наркамзема, а прамысловы аддзел — ад Наркамата мясцовай прамысловасці.

Нельга сказаць, што ў Менск рэдка выклікаюць сакратароў райкомаў. ЦК КП(б)Б арганізоўвае розныя нарады, але, як правіла, на іх гавораць больш за ўсё аб гаспадарчых пытаннях, а вось па ўнутрыпартыйнай рабоце за апошнія два гады не было ні адной нарады. Часта сакратар райкома звяртаецца за ўказаннем, парадай да работнікаў ЦК КП(б) Беларусі. Калі гутарка ідзе аб якім-небудзь гаспадарчым пытанні, то яго тут-жа вырашаеш, ну, а калі загаворыш аб унутрыпартыйнай рабоце? Бывае так, што ўязджаеш, не атрымаўшы ні растлумачэння, ні дапамогі.

Многа часу назад я прыехаў разам з інфарматарамі райкома ў Менск, каб атрымаць указанні аб пастаноўцы інфармацыі, але нам адказалі: «Пакуль пачакайце, мы самі не ведаем, чым павінен займацца інфарматар райкома. Вось хутка высветлім, тады збяром інфарматараў і праінструктуем». Гэта абяцанне асталося нявыканым.

Да рэчы, аб інструктарах райкома. Да гэтага часу яны займаліся абследваннямі, гаспадарчымі справамі, мала цікавячыся ўнутрыпартыйным жыццём. Інструктары мала дапамагалі пярвічным арганізацыям, глыбока іх не вывучалі, не абагульвалі і не перадавалі лепшы вопыт унутрыпартыйнай работы, не заўважвалі сур'ёзных недахопаў. Інфармуючы райком аб становішчы той або іншай арганізацыі, яны часцей за ўсё талкавалі аб недахвапе сыравіны на тым або іншым прадпрыемстве, аб сабекошце, аб выкананні плана.

У гэтай сувязі трэба паставіць пытанне і аб стылі работы інструктароў ЦК КП(б) Беларусі. Нельга сказаць, што яны рэдка наведваюць раёны. Наадварот, нас наведваюць даволі часта. Бывае, у іншы шчаслівы дзень з'едуцца адразу тры інструктары з розных аддзелаў. Аднак вялікай дапамогі ад такіх наведванняў райком не бачыць. Работа інструктароў носіць выключна рэвізорскі, абследвацельскі характар. На дзесяткі дзён яны адрываюць партыйны і савецкі апараты для пісаніны ўсякіх зводак і матэрыялаў, якія райком ужо паслаў у Менск.

Прывядзем адзін прыклад. Для падрыхтоўкі прыёму партыйнай гаспадаркі ў наш раён прыехалі два інструктары. Прабылі яны ў нас 12 дзён. Увесь партыйны апарат быў мабілізован для складання зводак і матэрыялаў. На 13-ты дзень адзін з інструктароў гаворыць мне: «Ну, мы работу скончылі, асталося паглядзець правільнасць запаўнення ўлiковых картак». К пяці гадзінам раніцы яны праверылі картачкі, працягнулі мне руку на развітанне, заспяшаліся да поезда.

Пры праверцы і абмене партыйных дакументаў райком выключыў з партыі 160 чалавек. Значыць, нам было аб чым пагутарыць, інструктары абавязаны былі даць указанні, дапамагчы райкому. Я быў проста збуран, настайваў, каб да ад'езду інструктары сказалі аб нашых недахопах. Гэта іх збянтэжыла. Па дарозе на вакзал яны сёе-тое расказалі мне, і на гэтым мы растаміся.

Усё гэта гаворыць аб тым, наколькі парочна ў Беларусі сістэма кіраўніцтва раённымі камітэтамі партыі.

Л. МАІСЕЕЎ.
Сакратар Барысаўскага райкома партыі.

(«Праўда», 1 сакавіка 1937 г.).

Вывучэнне матэрыяльнай часткі кулямёта на менскім дапрызыўным пункце. НА ЗДЫМКУ (злева направа): дапрызыўнікі Варабей І. Е., Каган І. Н., Макейчык Л. Н. і старшы інструктар тав. Мазалеўскі А. В. (БСФ).

ПАДТРЫМАЕМ ПРАПАНОВУ ДАНБАСАЎЦАЎ

Горача, палка абмеркаваў учора чырвонасцяжны двухтысячны калектыў швейнай фабрыкі «Кастрычнік» зварот стаханаўцаў вугальнай і металургічнай прамысловасці Данбаса.

Пасля работы першай змены адбыўся агульна-фабрычны мітынг, дзе быў зачытан зварот передавікоў Данбаса.

Стаханавец Місэнюк выразіў думку ўсіх рабочых, што заклік данбасаўцаў адносіцца не толькі да вугальшчыкаў і металургаў. Увесь рабочы клас нашага Саюза павінен адгукнуцца на гэты заклік.

— Наша краіна страціла аднаго з няцямонных барацьбітоў за сацыялізм — тав. Серго Орджанікідзе. Гэтую страту мы павінны замяніць сотнямі, тысячамі новых стаханаўцаў і ўдарнікаў, у нас не павінна быць ні аднаго рабочага, які-б не быў стаханаўцам. Няма з намі Серго, але пастаўленыя ім задачы мы з гонарам выканаем.

— Стаханаўскі рух, — гаворыць стаханавец Скібро, — магчымы толькі ў нашай сацыялістычнай радзіме, дзе ўсе працоўныя розных нацыянальнасцей роўнаправныя, дзе ёсць вялікая Сталінская Канстытуцыя.

Тав. Орджанікідзе першы падтрымаў стаханаўскі рух і сам выпеставаў не мала знатных людзей. Пад яго кіраўніцтвам цяжкая прамысловасць стала вядучай галіной народнай гаспадаркі.

Я выконваю норму на 200 проц. Абавязваюся навучыць двух рабочых нестаханаўцаў сваім метадам работы.

Выступіла маладая работніца-двухсотніца Місевіч:

— Я працую на трох машынах, мне дапамог майстар выконваць норму на 200—250 проц. Абяцаю не здаваць свае тэмпы. Выклікаю ўсіх членаў маёй брыгады на сацыялістычнае спаборніцтва.

Двух рабочых абавязаўся навучыць стаханаўскім метадам работы стаханавец Маркіенчык.

У канцы мітынга быў аднагалосна прыняты зварот да ўсіх рабочых стаханаўцаў і ўдарнікаў швейнай прамысловасці БССР. Чырвонасцяжны калектыў абавязваецца датэрмінова закончыць вытворчы план 1937 года, не выпускаць з фабрыкі ні аднаго бракованага вырабу. Даць звыш плана 20 тыс. адзінак вопраткі. Павысіць прадукцыйнасць працы супроць мінулага года на 18 проц., зэканоміць за год 15 тыс. метраў тканіны, дабіцца за кошт рацыяналізацыі і ўкаранення стаханаўскіх метадаў работы 400 тыс. руб. эканоміі.

Ператварыць фабрыку ў суцэльна стаханаўскую.

Выкананнем ўсіх гэтых абавязацельстваў рабочы калектыў фабрыкі яшчэ і яшчэ раз дакажа сваю бязмежную любоў і адданасць нашай партыі і вялікаму Сталіну, сваю нянавісць да подлых адшчапенцаў і здраднікаў радзімы.

Калектыў фабрыкі «Кастрычнік» выклікае ўсіх рабочых швейнікаў БССР актыўна адгукнуцца на заклік рабочых Данбаса даць нашай краіне новыя выдатныя рэкорды, дастойныя вялікай сталінскай эпохі.

СТАХАНАЎСКІЯ РЭКОРДЫ ПАМЯЦІ СЕРГО ОРДЖАНІКІДЗЕ

Ушаноўваючы светлую памяць любімага наркома тав. Орджанікідзе, стаханаўцы механічнага цэха менскага завода імя Варашылава за апошнія дні значна павялічылі сваю прадукцыйнасць. 26 лютага токар Васілеўскі абтачыў два з паловай корпусы бабкі для такарнага варштата, выканаўшы сваю норму на 178 проц. Токар Каўнецкі выканаў сваю норму на 220 проц.

Строгаль Зархін выпусціў станіну для строгальнага варштата за 400 мінут замест нормы 600. На абточцы складаных дэталяў — чарвякоў — стаханавец Хаткоўскі выканаў заданне на 4 дні раней тэрміну.

Напярэдадні Надзвычайнага XII Усебеларускага З'езда рабочы калектыў скурзавода «Бальшавік» узяў рад вытворчых абавязацельстваў. У цэхах было разгорнута соцспаборніцтва на лепшае і хутчэйшае іх выкананне.

Новым павышэннем прадукцыйнасці працы рабочыя адзначылі дні жалобы па наркому цяжкай прамысловасці Грыгорыю Канстанцінавічу Орджанікідзе. Другі хромавы цэх дабіўся вялікіх поспехаў па выпуску рознакаляровых скурак для галантарэйнай прамысловасці. Замест 10 колераў па абавязацельствах выпушчана звыш 30. Такіх скурак цэх ужо даў 6 тыс. штук. Асаблівае значэнне набывае гэта вытворчае дасягненне тым, што гэтыя скуры выпрацоўваюцца з сыравіны, непрыгоднай для абутку.

У цэху падрыхтаваны 10 новых стаханаўцаў, як Шарэц, Нарэйка, Драздоў і інш.

СТАЛІНСКІ СТАТУТ — НЕПАХІСНЫ ЗАКОН

Сталінскі статут сельгасарцелі — непарушны закон калгаснага жыцця. Ён абавязковы для кожнага калгасніка, калгасніцы і для старшыні калгаса ў першую чаргу. Аднак, ёсць яшчэ кіраўнікі калгасаў, якія не хочуць гэтага разумець. Напрыклад, старшыня калгаса «Шлях жыцця», Любоніцкага сельсовета, Кіраўскага раёна Мікуліч сістэматычна парушае статут.

Выхаваўчую і растлумачальную работу сярод калгаснікаў Мікуліч падмяняе адміністраваннем.

Так, 10 кастрычніка на сходзе па ініцыятыве Мікуліча з калгаса выключылі 10 гаспадарак за нявыхад на работу. Пры гэтым, не разбіралі прычын нявыходу, а проста механічна выключалі. Згодна статута для выключэння з калгаса на сходзе павінна прысутнічаць не менш 2/3 членаў арцелі. Аднак, у пратаколе зусім не паказана, колькі людзей не прысутнічала на сходзе і колькі галасавала за выключэнне.

У сталінскім статуце сельгасарцелі, артыкул 4 сказана: «З абагуленай рабочай жывёлы праўленне арцелі ў выпадку неабходнасці вылучае некалькі коней для абслугоўвання за плату асабістых патрэб членаў арцелі».

Даяркай працуе стаханаўка Гайдукевіч Фядора, якую за добрасумленную працу прэміравалі ў 1935 годзе цёлкай і ў 1936 годзе — грашыма. Тав. Гайдукевіч за 9 месяцаў 1936 года выпрацавала 330 працадзён (тры месяцы хварэла). Мікуліч, замест дапамогі Гайдукевіч, нават не дае ёй каня прывезці дроў і гэтым парушае спецыяльны пункт статута.

Згодна статута даходы размяркоўваюцца па працаднях. Мікуліч-жа выдае кармы для жывёлы без ніякага падліку і нормы. Нават не склалі ведамасці аб раздачы кармоў. Хто колькі змог, столькі і ўзяў, а некаторым і зусім не папала.

1 лютага Мікуліч без ведама агульнага схода выдаў запіску Махалапу, які быў старшынёй гэтага калгаса ў 1934 годзе і з таго часу ў ім не працуе, на атрыманне 300 кгр. сена.

Догляд за коньмі дрэнны. Коні ніжэй сярэдняй укормленасці. Упражы не хапае. З-за адсутнасці апошняй палова коней на працы не скарыстоўваецца.

Сістэматычнае парушэнне статута выклікае правільнае незадавальненне калгаснікаў і адмоўна адбіваецца на справах арцелі.

БАРАНОЎСКІ.

ПРАХАДЗІМЦЫ РАЗВАЛЬВАЮЦЬ КАЛГАС

Калгас «Прыветак» у свой час быў адным з самых моцных у Сеннeнскім раёне, меў добрых коней, спраўны інвентар, лепшае насенне.

Пры правільнай арганізацыі працы калгас мог стаць заможным, але ў старшыні праўлення пралез прахадзімец Асмашка, які сістэматычна раскрадаў калгаснае дабро і разбураў гаспадарку. Асмашка за гэта быў асуджан на тры гады пазбаўлення волі.

Безадказныя адносіны раённых арганізацый да падбору калгасных кадраў прывялі да таго, што ў 1936 годзе старшынёй праўлення стаў другі прахадзімец, былы рахункавод Камінскі.

Веснавая сяўба на плошчы ў 130 гектараў была праведзена ў аднавор, па непадрыхтаванай глебе. 37 гектараў было недасеяна, ураджай атрымалі вельмі нізкі. У сельсовет і ў раён Камінскі паслаў ілжывы рапарт, што сяўба выканана поўнасцю. Увосень замест 90 гектараў азімых засеялі 30, а ў сельсовет і раён Камінскі зноў паведаміў, што план выканан.

Карыстаючыся бескантрольнасцю, Камінскі прысвоіў і разбазарыў 2.346 рублёў калгасных грошай і 30 гектараў калгаснай сенажаці. У часе здачы хлеба дзяржаве Камінскі зрабіў падробак. Атрымаўшы на загатоўчым пункце квітанцыю на 280 кілаграмаў жыта, ён прыпісаў адзінку і атрымалася 1280 кілаграмаў. Гэты факт быў выкрыт пры зверцы квітанцый. Матэрыял перадалі следчым органам, а там справу замазалі.

Рэвізійная камісія калгаса бяздзейнічае. Пачатая два месяцы назад рэвізія не даведзена да канца.

Не гледзячы на ўсе злачынствы, прахадзімец і вораг народу Камінскі не прыцягнуты да адказнасці.

Калгас зусім не рыхтуецца да веснавой сяўбы. Дагэтуль не засыпана насенне і інвентар не адрамантаваны. Працоўная дысцыпліна развалена.

Калгаснікі: **КОРСАК, ЗАЙЦАЎ, БАЙКОЎ.**

ПАРУШАЮЦЬ ПАСТАНОВУ УРАДА АБ ГАНДЛІ ХЛЕБАМ

На працягу цалага месяца ў краму пры Дарашэвіцкім спіртзаводзе (Полацкая акруга), якая абслугоўвае рабочых завода і соўгаса, нерэгулярна дастаўляецца хлеб. Былі выпадкі, калі хлеб па некалькі дзён зусім не прывозілі.

Прычыну такіх агіднасцей ніхто не высвятляе. А класавыя ворагі карыстаюцца выпадкам і пускаюць розныя хлусліва чуткі.

Адпаведныя арганізацыі павінны зацікавіцца, хто парушае пастанову Урада аб гандлі хлебам.

ПАЎЛОВІЧ.

ДРЭННЫ ДОГЛЯД КОНЕЙ

Безадказна даглядаюць коней у калгасе імя Кірава, Крупскага раёна. У выніку 15 студзеня паў адзін калгасны конь. 31 студзеня — другі конь, сямігадовы. Два коні хварэюць каростай, але лячыць іх ніхто не збіраецца.

Сена ў калгасе раскрадаюць. У студзені пакралі два стагі калгаснага сена. У часе перавозкі са стагоў у калгасныя гумны сена расцягваюць.

Гэтым далёка яшчэ не вычэрпваюцца факты безгаспадарчасці ў калгасе. Старшыня калгаса Невядомскі прысвоіў калгасныя грошы, якія належалі калгаснікам за перавозку хлява з вёскі Слоўч.

ФУТЛЯРОЎ.

БАЦЬКІ, ЯКІЯ ЗАБЫЛІСЯ АБ СВАІХ ДЗЕЦЯХ

Савецкі ўрад аказвае матэрыяльную дапамогу шматсямейным мацерам, каб яны лепш выхоўвалі маладое, здаровае камуністычнае пакаленне. Зусім ясна, што дзеці павінны адчуваць штодзённа гэтыя клопаты аб іх нашай партыі і ўрада. Аднак, у радзе месц грошы, атрыманыя ад дзяржавы па шматсямейнасці, бацькі разбазарваюць.

Па Слатаўскаму сельсовету, Дубровенскага раёна, рад калгасніц і аднаасобніц атрымалі дзяржаўную дапамогу па шматсямейнасці. Аднаасобніца Брытанава (вёска Слатаўшчына), напрыклад, атрымала 2.000 рублёў. Трое дзяцей не ходзяць у школу. Здавалася-б, што пасля атрымання грошай Брытанава павінна была-б купіць дзецям чаравікі, паліто і іншую вопратку, лепш сачыць за іх вучобай. На справе-ж дзеці ходзяць зусім абарваныя. Куды-ж дзяваліся грошы?

Аказваецца, муж Брытанавай раз'язджае па кірмашах, спекулюе і п'янствуе.

Не лепш скарыстаны грошы і ў сям'і Свацянковых. Сам Свацянкоў — член праўлення калгаса «Перамога», Слатаўскага сельсовета. Грошы, атрыманыя ад дзяржавы, расходуюцца на папойкі, у якіх прымаюць удзел і кіраўнікі калгаса, і дырэктар МТС Чамоліс.

Вось на што скарыстоўваюць некаторыя бацькі грошы, якія ім дае дзяржава на выхаванне дзяцей.

Неабходна правесці масавую работу сярод бацькоў, якія атрымліваюць дзяржаўную дапамогу па шматсямейнасці, растлумачыць ім як трэба скарыстоўваць грошы.

ШУТАВА.

СУСТРЭЛІСЯ ЛЮДЗІ ПРАКТЫКІ І НАВУКІ

Калі таварыш Сталін паставіў задачу ў бліжэйшыя 3—4 гады давесці штогадовую вытворчасць хлеба да 7—8 мільярдаў пудоў, ва ўсіх кутках нашай неабсяжнай радзімы шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за рэкордны ўраджай. Ва ўсіх соўгасах і калгасах арганізаваліся стаханаўскія звенні, якія не гледзячы на дрэнныя кліматычныя ўмовы перамаглі цяжкасці, уступалі ў бой з прыродай і атрымалі сапраўды стаханаўскі ўраджай. Для падагулення стаханаўскай работы на працягу 5 дзён у горадзе Калузе, Маскоўскай вобласці прапаваў VI пленум секцыі пладагароднiх культур Усесаюзнай Акадэміі сельскагаспадарчых навук імя В. І. Леніна.

З далёкага Таджыкістана, Арменіі, Усходняй Сібіры, Паўночнага Каўказа, БССР і іншых рэспублік і абласцей прыбылі на пленум калгаснікі-стаханаўцы, даследчыкі, аграномы, прафесары.

У работах пленума прымала ўдзел вядомая ўсяму Саюзу калгасніца сельскагаспадарчай арцелі імя Дзяржынскага Калужскага раёна Клаўдзія Епіхіна, якая ў мінулым годзе дабілася рэкорднага ўраджаю бульбы ў 810 цэнтнераў з гектара, чым перакрыла сусветны рэкорд па бульбе.

Ад Мардоўскай АССР у работах пленума прымаў удзел стары даследчык, загадчык хатай-лабараторыяй калгаса «ОД-МОД» тав. Хрыпуноў, які атрымаў на сваіх даследчых участках 350—500 і 840 цэнтнераў бульбы з гектара.

Асаблівую цікавасць удзельнікаў пленума выклікала паведамленне прафесара Дарожкіна аб зменах, якія ўнеслі стаханаўцы ў існуючую агратэхніку бульбы. Работнікі Інстытута бульбянай гаспадаркі ў кнізе «Пособие для бригадиров по культуре картофеля» ўказваюць, што «лепшай велічынёй пасадачнага клубня з'яўляецца клубень вагою ад 30 да 50 грам». Стаханаўцы Барысаўскага раёна Матвей Шаршань і Аляксей Ганчарэвіч прыйшлі да заключэння, што клубні ў 30 і 50 грам з'яўляюцца «жалудамі», а таму ў сваіх дзённіках запісалі: «клубні такой вагі для пасадкі не ўжываць, а праводзіць пасадку клубнямі велічынёй 70—150 грам, прычым абавязкова цэлымі, а не рэзанымі, як гэта раяць многія вучоныя».

Падводзячы вынікі барацьбы стаханаўцаў за ўраджай бульбы, тав. Дарожкін гаворыць, што ў 1937 годзе сотні калгасаў БССР узялі абавязацельствы атрымаць па 500 цэнт. бульбы з гектара, а дзесяткі звенняў абавязаліся змагацца за 800 і 1000 цэнтнераў бульбы з гектара.

Доктар сельгаснавук тав. Букасаў ў сваім выступленні асабліва звярнуў увагу ўдзельнікаў пленума на гатунак бульбы, на насенаводчыя ўчасткі, яравізацыю і летнюю пасадку бульбы.

— Яравізацыя, — гаворыць Букасаў, — мае значэнне не толькі для Поўначы, але і для ўсяго Саюза. Летнія пасадкі далі добрыя вынікі не толькі на Украіне, але і на Паўночным Каўказе, у Таджыкістане, у гарачых раёнах Казахскай ССР.

Летнія пасадкі з'яўляюцца важнейшым прыёмам для атрымання засушлівымі і паўзасушлівымі раёнамі поўдня высокага ўраджаю бульбы.

Стаханаўка Дзенісенка з калгаса імя Васільева Кіеўскай вобласці расказвае пленуму аб тым, як сабрала з 10,5 гектараў па 397 цэнтнераў бульбы, а з 1 гектара — 853 цэнт. Тут, як і ў другіх калгасах, барацьба за ўраджай бульбы пачалася з арганізацыі агранамічнага гуртка. Калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі імя Васільева ўдосталь загатовілі гною, попелу і курынага памёту. Яны своечасова паднялі зябліва, вывезлі гной, а вясною яго раскідалі і зааралі на 20 сантыметраў. Пасля правялі культывацыю і пасеялі бульбы яравізаваным насеннем. Вясной правялі падкормку бульбы. На гэты год Дзенісенка абавязалася атрымаць 1000 цэнтнераў з гектара.

З вялікай цікавасцю заслухалі дэлегаты выступленне доктара сельскагаспадарчых навук А. Г. Лорха. — Для таго, каб дабіцца ўраджаю бульбы ў 50—100 тон з гектара, трэба не дапускаць прастояў у росце раслін і забяспечыць ім усе ўмовы гэтага росту, а таксама неабходна замяніць простую бульбу на гатунковую, — гаворыць тав. Лорх.

Брыгадзір калгаса «Кзыл-Іол» з Туркменіі тав. Курбан-Мергенаў гаворыць, што ў Туркменіі толькі нядаўна пачалі культываваць бульбу. У 1935 г. сярэдні ўраджай бульбы быў 30 цэнтнераў з гектара, а ў 1936 г. — 80,5 цэнтнера бульбы. Прымяняючы летнюю пасадку па метаду акадэміка Лысенка, тав. Курбан-Мергенаў абавязаўся атрымаць у гэтым годзе ў сваім калгасе з чатырох гектараў па 250 цэнтнераў бульбы з гектара.

У суровых умовах Усходняй Сібіры прыйшлося весці барацьбу за высокі ўраджай бульбы і калгаснікам сельскагаспадарчай арцелі «Верны шлях». Звеннявая гэтага калгаса А. Бернацкая гаворыць:

«Не гледзячы на тое, што пад бульбяны ўчастак была адведзена кепская зямля, не гледзячы на безгатунковую бульбу і надзвычайна дробную, калгаснікі дабіліся ўраджаю звыш 400 цэнтн. з гектара. Рашаючую ролю ў гэтым поспеху адыграла ўгнаенне. Мы падкармлівалі ўчасткі суперфасфатам і калійнай соллю, два разы ўносілі ўгнаенне. У гэтым годзе хочам дабіцца не менш 800 цэнтнераў бульбы з гектара».

Аб метадах сваёй работы расказала Клаўдзія Епіхіна. Яна па бульбе заваявала сусветны рэкорд, атрымаўшы ў 1936 г. 810 цэнтнераў з гектара. Яе вопыт работы павінны падхапіць усе калгасы і калгаснікі Савецкага Саюза.

Рэкорднага ўраджаю бульбы Епіхіна дабілася прымяняючы высокую агратэхніку, добрасумленна даглядаючы пасевы не толькі па ўсёй плошчы, а за кожным кустом.

Клаўдзія Епіхіна выбрала ўчастак зямлі ў 2,5 гектара ў пойме рэчкі Угры. Глеба суглiністая. У 1933 годзе на гэтым участку расла капуста, пад якую было ўнесена 15 тон гною, а ў 1934-35 гадах раслі кармавыя буракі, пад якія кожны год уносілі 15 тон гною на гектар.

Поле, адведзенае пад бульбу, было ўзарана 5 кастрычніка на глыбіню 16 сантыметраў. Для сяўбы выбралі гатунак бульбы «Лорх», як самы ўраджайны. За месяц да пачатку палявых работ брыгада Епіхінай пачала яравізаваць бульбу загадзя яе перабраўшы. Яравізацыю праводзілі ў светлым памяшканні пры тэмпературы 12—15 градусаў цяпла.

Клубні для яравізацыі ў памяшканні раскладваліся на нарах у тры пласты. Яравізацыя праводзілася з 10 красавіка па 11 мая. Апрацоўку глебы брыгада Епіхінай пачала 5 мая. Першае, што было зроблена — гэта прабаранавалі зябліва ў два сляды. Перад першым пасеўным пераворваннем, якое было праведзена 8 мая, брыгада вывезла на 2 гектары 70 тон гною і на 0,5 гектара 46,5 тон.

Гной уносілі ў глебу рукамі і заворвалі яго сакаўскімі плугамі на глыбіню 20—21 сантыметр. Гной пры ручным унясенні не аставаўся на паверхні. Услед за гэтым было праведзена баранаванне ўчастка.

Другі раз глебу перааралі 10 мая двухлямешным плугам на глыбіню 17—18 сантыметраў. У час гэтага ворыва ў глебу было ўнесена на гектар 6 цэнтнераў суперфасфату, 6 цэнтнераў калійнай солі і 4 цэнтнеры попелу. На плошчу ў 0,5 гектара было ўнесена 3,75 цэнтн. суперфасфату, 3,75 калійнай солі і 2 цэнтнеры попелу. Пасадку бульбы правялі 10 мая клубнямі ад 100 да 400 грам. Такой вагі клубні высаджваліся на плошчы ў 0,5 гектара. На астатніх 2 гектарах высаджваліся клубні меншай вагі.

Каб не пашкодзіць храсткоў, бульбу перавозілі на поле ў карзінах. Размер паміж баразнамі быў 70 сантыметраў, а ў баразне паміж клубнямі — 42—45 сантыметраў. Бульба высаджвалася пад плуг у бок баразны на глыбіню 11—12 сантыметраў храсткамі ўверх. На гектар высявалі 35 цэнтнераў.

26 мая ўсходы бульбы прабаранавалі лёгкай бараной у адзін след. Каб не быбо ажогу ніжэйшай часткі храсткоў сонцам, кожны куст зверху пасыпалі зямлёй. На працягу лета брыгада Епіхінай правяла тры разы рыхленне глебы — 30 мая, 10 чэрвеня і 4 ліпеня. Праведзена таксама два разы акучванне — 5 і 30 чэрвеня і тры разы ўчастак прапалолі — 3 мая, 10 чэрвеня і 4 ліпеня. На працягу лета бульбу тры разы палівалі, пускаючы ваду ў баразну. На кожным гектары вырасла 37 тысяч кустоў, што забяспечыла 810 цэнтнераў з гектара.

У гэтым годзе Клаўдзія Епіхіна абавязалася атрымаць з гектара 1000 цэнтнераў, а на 9 гектарах не менш 450 цэнтнераў з гектара. З восені ўчастак быў падняты на зябліва на глыбіню 18—19 сантыметраў і ўнесена па 15 тон гною на кожны гектар. Вясною будзе ўнесена яшчэ па 30 тон гною на гектар, а таксама па 6 цэнтнераў калійнай солі, па 6 цэнтнераў суперфасфату і па 4 цэнтнеры попелу.

Такім метадам працаваў і брыгадзір калгаса «Чырвоны агароднік», Калужскага раёна, Сямён Косцін, які ў мінулым годзе атрымаў з гектара 773 цэнт. бульбы на плошчы ў 2 гектары. Такімі метадамі працавала 48 стаханаўскіх звенняў Калужскага раёна.

Асаблівую ўвагу звенні звярнулі на насенны матэрыял. З 48 стаханаўцаў 33 пасеялі свае ўчасткі лепшым гатункам бульбы «Лорх». Нормы высадкі бульбы таксама падвергліся стаханаўскаму перагляду. Замест 15—18 цэнт. на гектар, яны давалі на свае ўчасткі ад 2,5 да 5 тон на гектар. Пасадачны матэрыял стаханаўцамі даведзен да 100 грам. Асобныя клубні дасягалі 200 і больш грам. Каля паловы стаханаўцаў зусім адмовіліся ад пасадкі рэзанай бульбай.

Навуковыя работнікі прадэманстравалі на пленуме калгаснікам дасягненні навукі і тэхнікі па вывядзенню новых гатункаў бульбы, якая можа добра расці ў самых далёкіх раёнах Поўначы, расказалі калгаснікам аб летняй пасадцы бульбы па метаду акадэміка Лысенка.

Прыклад барацьбы Епіхінай і Косціна заразіў сотні і тысячы калгасаў і калгаснікаў. Стаханаўцы з поўнай упэўненасцю прайшлі праз усе цяжкасці, якія сустракаліся на шляху барацьбы за рэкордны ўраджай бульбы.

Стаханаўцы ў гэтым годзе ўзялі новыя, яшчэ больш высокія абавязацельствы. Яны цвёрда вераць, што і ў гэтым годзе атрымаюць перамогу. Ужо зараз шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва паміж калгасамі, брыгадамі, звеннямі і асобнымі калгаснікамі. Усе яны змагаюцца, каб атрымаць рэкордны ўраджай не на асобных участках, а з усёй плошчы ў калгасе і раёне і забіцца таго, каб сусветны рэкорд па бульбе быў за нашай квітнеючай радзімай.

Дм. МАЛЕВІЧ.

ЮРЫЙ МАЙСЕЕВІЧ ПЭН

БІЯГРАФІЧНАЯ ДАВЕДКА

Не стала старэйшага таленавітага мастака Савецкай Беларусі Юрыя Майсеевіча Пэна. Усё сваё жыццё Ю. М. Пэн аддаў творчасці ў галіне мастацтва, стварыў больш 800 глыбока рэалістычных твораў.

Ю. М. Пэн нарадзіўся ў 1856 годзе ў Нова-Александраўску, б. Ковенскай губерні, у беднай яўрэйскай сям'і. З ранняга дзяцінства яго цягнула работа мастака. Але цяжкі быў шлях да гэтага. Рана прышлося пакінуць сваю сям'ю і зарабляць самастойны хлеб у маляроў-гаспадароў. Патрэбна была вялікая воля да мастацкай творчасці і настойлівасць, каб прабіцца самастойна без усялякай дапамогі ў Акадэмію мастацтваў. У 1890 годзе, пасля сканчэння Акадэміі, Ю. М. Пэн пасяляецца ў Віцебску, дзе і праходзіла ў асноўным яго творчае жыццё. У Віцебску Ю. М. Пэн арганізуе мастацкую школу, дзе вучылася да Кастрычніцкай рэвалюцыі моладзь. Гэта была адзіная мастацкая школа ва ўсёй Беларусі. З гэтай школы вышаў рад буйных мастакоў.

Работы гэтага буйнейшага мастака складаюць цэлую галерэю. Сюжэты сваіх выдатных карцін мастак браў галоўным чынам з жыцця яўрэйскай бедноты і саматужнікаў — краўцоў, хлебапёкаў, музыкантаў, і т. д.

Калі да Кастрычніцкай рэвалюцыі мастаком створаны такія працы, як «Развод», «Ліст з Амерыкі» і інш., то асноўны росквіт яго творчасці адносіцца да паслякастрычніцкіх гадоў. Іменна ў гэтыя гады мастак выпрацоўвае тып жанравага партрэта, дзе звычайна паказана адна постаць, але гэта постаць распрацоўваецца з вялікай псіхалагічнай глыбінёй і ў адпаведных абставінах, што робіць вобраз тыпам пэўнай сацыяльнай групы і прафесіі. Да ліку гэтых жанравых партрэтаў належаць «Сват» (1926 г.), «Музыкант» (1926 г.), «Комсамолец» (1926 г.), «Кравец» (1927 г.), «Швея» (1927 г.), «Хлебапёк» (1928 г.), «Карабейнік» (1928 г.) і т. д.

Мастак праўдзіва перадаваў метадам рэалістычнага паказу тыпы людзей, што асуджаны капіталізмам да жабрацкіх умоў жыцця. Разам з гэтымі творамі ў мастака ёсць рад работ, сюжэты якіх узяты з нашага савецкага жыцця. Гэта «Піонер», «Кавальны цэх» і рад інш.

Апрача гэтага, мастак пакінуў многа глыбока псіхалагічных партрэтаў і пейзажаў. Творы Ю. М. Пэна выстаўляліся на выстаўках у Маскве, Ленінградзе, Парыжы, Менску; многа разоў рабіў ён выстаўкі сваёй работы ў Віцебску.

Працоўныя Віцебска добра ведаюць яго творы, бо іх бачылі ўсе, хто хацеў. Мастак заўсёды шырока адчыняў дзверы сваёй майстэрні для глядачоў.

Не стала чулага, глыбока дэмакратычнага, гуманнага мастака, які спачуваў усім абяздоленым і змог гэта спачуванне перадаць у сваіх праўдзівых творах.

Творчая спадчына гэтага выдатнага мастака з'явіцца школай для маладых савецкіх мастакоў і будзе шырока выкарыстана ў інтарэсах працоўных нашай краіны.

ТВОРЧЫ ШЛЯХ ВЯЛІКАГА МАСТАКА

Больш 50 год працаваў Ю. М. Пэн у галіне жывапісу і стварыў больш 800 карцін. Яшчэ, калі ён працаваў маляром у прыватнай майстэрні ў Дзвінску, ён захапляўся маляваннем, — у яго выспела жаданне стаць мастаком. Пасля доўгіх мытарстваў Ю. М. Пэну ўдалося паступіць у Акадэмію мастацтва ў Ленінградзе, дзе ён займаўся з 1885 г. па 1890 год у прафесароў жывапісу Лаўрэцкага і Чысцякова. Апошняга — выдатнага мастака-педагога — Юрый Майсеевіч заўсёды ўспамінаў з вялікай цеплынёй і любоўю.

Вядучай плынню ў мастацтве таго часу былі «перадвіжнікі». Іх творчасць сваім рэалістычным характарам рабіла ўплыў на студэнтаў Акадэміі. Мастакі школы «перадвіжнікаў» ставілі сваёй мэтай стварыць рэалістычнае мастацтва, якое праўдзіва адлюстроўвала-б акружаючае жыццё. Гэта плынь аказала вялікі ўплыў і на Ю. М. Пэна. Разам з работай у Акадэміі будучы мастак многа часу праводзіў у Эрмітажы, дзе вывучаў жывапіс галандскіх мастакоў XVII стагоддзя, асабліва творчасць Рэмбранта. З партрэтаў Рэмбранта ён робіць копіі, адна з якіх і цяпер знаходзіцца ў майстэрні Пэна.

Выстаўкі «перадвіжнікаў», з іх рэалістычна-жанравым кірункам, азнаямленне з класікамі жывапісу мінулых стагоддзяў у Эрмітажы і вучоба ў Акадэміі далі Ю. М. Пэну магчымасць пачаць самастойную работу. Але гэта работа пачалася далёка не адразу. Праходзіў рад год мытарстваў і пакут: мастак пераязджае з Дзвінска ў Рыгу, у Крэйзбург, потым трапляе ў 1897 годзе ў Віцебск, дзе ён і застаецца да апошняга часу.

Пераезд у Віцебск і дазвол адкрыць мастацкую школу даюць магчымасць мастаку пачаць творчую педагагічную работу. З гэтага часу творчасць Ю. М. Пэна цесна звязваецца з Беларуссю. Мастака пачынае цікавіць больш за ўсё жыццё і быт беднейшай часткі яўрэйскага насельніцтва. На працягу дзесяцігоддзя гэты матэрыял і гэтыя вобразы робяцца асноўнымі ў яго творчасці. Мастацкая школа, якой кіраваў Ю. М. Пэн, з'яўлялася адзіным месцам на Беларусі, дзе можна было атрымаць першыя веды па мастацкай культуры. У школе налічвалася 10—15 вучняў. Заняткі праходзілі ў маленькім пакоі — у майстэрні самога мастака. Тут пачалі сваю работу рад мастакоў, якія потым зрабіліся досыць вядомымі.

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі, калі ў Віцебску быў заснаван мастацкі тэхнікум, Ю. М. Пэн некалькі год працаваў у якасці выкладчыка тэхнікума.

Побач з педагагічнай работай мастак піша рад карцін, з якіх найбольш выдатнай з'яўляецца «Развод». Мастак працаваў над гэтай карцінай з некаторымі перапынкамі каля 10 год і яму ўдалося даць яркую выразную бытавую сцэну, дзе паказана цэлая галерэя тыпаў на фоне жыццёвай драмы.

Рэвалюцыйныя падзеі 1905 года адлюстроўваюцца мастаком у двух творах: «У турме» і «1905 г.». Першая паказвае маладога чалавека, які сядзіць у камеры турмы за кратамі, за якімі мы бачым кавалак краявіду, асветленага сонцам. Другая карціна — «1905 г.» малюе сямейную трагедыю. На ложку ляжыць збіты да смерці сын з перавязанай галавой. Маці, каб дастаць сыну лякарства, ідзе прадаваць падсвечнікі. За сталом сядзіць няшчасны бацька. Мастак падае нам ідэю, якая адбываецца ў беднай сям'і ўжо пасля разгону дэманстрацыі на вуліцы. Як у карціне «Развод», так і ў гэтых характэрным з'яўляецца ўважлівая псіхалагічная распрацоўка твораў у асобе персанажаў і насычанасць карціны бытавымі рэчамі. Гэтыя творы прасякнуты спачуваннем, любоўю мастака да прыгнечаных і бедных.

Любімы жанр Ю. М. Пэна — гэта партрэт-карціна, дзе звычайна даецца толькі адна фігура. Гэта фігура распрацоўваецца з вялікай псіхалагічнай глыбінёй і падаецца пры адпаведным фоне і адпаведнай абстаноўцы, што робіць вобраз тыповым для пэўнай сацыяльнай групы і прафесіі. Першы вопыт мастака ў гэтым напрамку адносіцца яшчэ да 1903 года, калі мастак піша карціну «Пісьмо з Амерыкі», у якой паказана старая жанчына, атрымаўшая пісьмо ад сваіх сыноў і дачок, якія выехалі ў Далёкую Амерыку, ратуючыся ад пагромаў царскага ўрада. Гэта карціна з'яўляецца толькі пачаткам работы мастака ў напрамку стварэння жанравага партрэта. Асаблівы росквіт творчасці мастака адносіцца да паслякастрычніцкіх год. Да ліку яго лепшых твораў адносяцца: «Сват» (1926 г.), «Музыкант» (1926 г.), «Комсамолец-кравец» (1926 г.), «Кравец» (1927 г.), «Швея» (1927 г.), «Хлебапёк» (1928 г.), «Карабейнік» (1928 г.) і рад іншых.

Для ўсіх гэтых твораў характэрны паказ людзей пэўнай прафесіі і характару. Гэты цыкл жанравых партрэтаў-карцін — вышэйшае дасягненне ў творчасці Ю. М. Пэна як з боку сацыяльна-псіхалагічнай характарыстыкі асобных тыпаў, так і ў адносінах іх мастацкага выканання. Мастак праўдзіва перадаваў метадам рэалістычнага паказу тыпы людзей, што асуджаны капіталізмам на жабрацкія ўмовы жыцця.

У далейшым мы бачым, як паступова ў творах мастака, побач з тыпамі мінулага, пачынаюць з'яўляцца новыя людзі. У 1928 годзе Ю. М. Пэн напісаў высокаякасную работу «Піонер». У 1930 годзе мастак піша работу «Кавальскі цэх». Гэта яго першая спроба зрабіць карціну, дзе паказан калектыў людзей за працай у заводскай абстаноўцы. І гэта работа сведчыць аб тым, што наша сучаснасць для мастака з'яўляецца блізкай і ён, па меры сваіх сіл, імкнецца адлюстраваць яе ў жывапісу.

Досыць вялікае месца ў творчасці Ю. М. Пэна займае пейзаж (пераважна) г. Віцебска.

Сіла мастацкіх работ Ю. М. Пэна — у рэалістычным падыходзе да тэмы. У яго работах мы бачым, якім было жыццё прыгнечаных мас яўрэйскай бедноты пры царскім самадзяржаўі. Галерэя яго твораў — гэта каштоўнейшы ўклад у савецкую мастацкую культуру.

П. ДАРКЕВІЧ.

ПАМЯЦІ ТАЛЕНАВІТАГА МАЙСТРА

У ноч на 1 сакавіка трагічна загінуў буйнейшы мастак БССР Юрый Майсеевіч Пэн. Цяжка думаць, што ад нас ушоў гэты нястомны мастак, выдатны майстар жывапісу, чалавек, выхаваўшы цэлае пакаленне маладых мастакоў Савецкай Беларусі. Яго вучнямі з'яўляюцца таксама вядомыя сусветнаму мастацтву такія майстры, як Шагал, Шульман, Юдовін і інш.

Загінуў мастак, пакінуўшы буйную спадчыну вялікіх і малых палотен, насычаных глыбокім зместам і здзіўляючым майстэрствам. Гэтыя палотны адлюстроўваюць жыццё і быт яўрэйскага і беларускага працоўнага народу.

Прайшоўшы цяжкі жыццёвы шлях ва ўмовах праклятай царскай Расіі, яму ўсё-ж удалося ў 80-гадах скончыць вышэйшую мастацкую адукацыю ў Пецярбурзе. Па сканчэнню Акадэміі мастацтваў Ю. М. Пэн пераехаў у Беларусь — тады царскую калонію, дзе і прысвяціў усё сваё выключна скромнае жыццё выяўленчаму мастацтву. Ім напісан рад рэчаў, стаўшых класічнымі, як «Развод», «1905 год», «Марксіст», партрэты дзесяткаў мастацтва.

Вялікую Кастрычніцкую рэвалюцыю мастак успрыняў без якіх-небудзь хістанняў і да апошніх дзён свайго жыцця прысвяціў сябе выхаванню маладых кадраў савецкіх мастакоў і рабоце над новай тэматыкай. З'яўляючыся ўдзельнікам амаль усіх выставак савецкіх мастакоў БССР, ён атрымліваў заўсёды высокую ацэнку ўрада і грамадскасці.

Уся шматгранная дзейнасць Ю. М. Пэна — таленавітага майстра, чулага і прызнанага чалавека, будзе доўга жыць у памяці кожнага з нас.

Дварэцкі, Азгур, Ахрэмчык, Бразер, Бембель, Рубінштэйн, Волкаў, Гаўрыленка, Грубе, Даркевіч, Керзін, Кругер, Лейтман, Мінін, Модэль, Пашкевіч, Райхман і інш.

Ля труны вялікага мастака

ВІЦЕБСК. (Спец. кар. «Звязды»). Малы зал Палаца працы. Устаноўлена на пастаменце труна з целам Юрыя Майсеевіча Пэна ўтапае ў яркіх кветках, і шматлікіх вянках.

Ля падножжа труны вянкі ўскладзены ад віцебскага гаркома КП(б)Б, горсовета, горпрофсовета, Кіраўніцтва па справах мастацтваў пры СНК БССР, шматлікіх арганізацый і ўстаноў, сябрамі, таварышамі.

Журботнай мелодыяй раздаюцца жалобныя гукі. Безупынны паток людзей маўкліва рушыцца вакол труны. Рабочыя, калгаснікі, мастакі, літаратары, урачы, комсамольцы і піонеры развітваюцца з любімым усімі Юрыем Майсеевічам Пэнам.

Ю. М. Пэн добра вядомы ўсёй нашай краіне. Яго ведаюць і за граніцай. Але асабліва ён быў любімы працоўнымі Віцебска, дзе доўгія гады гэты нястомны і вялікі майстар працаваў над сваімі выдатнымі мастацкімі творамі, высока-майстэрскі адлюстроўваючы дарэвалюцыйнае жыццё яўрэйскай бедноты.

У першай ганаровай варце стаяць члены ўрадавай камісіі тт. Сурта, Жураўлёў, Пасюкевіч і Сухаручкін. Праз кожныя 5 мінут варту нясе новая змена: прадстаўнікі мастацкага тэхнікума і інш. арганізацый, сябры і таварышы Ю. М. Пэна маўкліва стаяць ля праха славутага мастака.

Працоўныя Віцебска развітваюцца са сваім любімым, сапраўды народным мастаком. Вялікі смутак кожнага змешваецца з надзвычайнай злобай па адрасу таго, хто сваёй варожай рукой абарваў жыццё выдатнага чалавека і вялікага мастака Ю. М. Пэна.

Арк. ЗАРУБЕЖНЫ.

АД КАМІСІІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ ПАХАВАННЯ

Труна з целам Пэна Ю. М. устаноўлена ў Палацы працы (Віцебск). 2 сакавіка ў 16 гадзін і 3 сакавіка з 10 гадз. раніцы адкрыт доступ да цела нябожчыка.

Пахаванне адбудзецца 3 сакавіка ў 16 гадзін.

ДЭЛЕГАЦЫЯ НА ПАХАВАННЕ Ю. М. ПЭНА

Для ўдзелу ў пахаванні Ю. М. Пэна оргкамітэт саюза савецкіх мастакоў БССР вылучыў дэлегацыю ў складзе тт. Райхмана, Керзіна, Бразера, Бембеля, Пашкевіча, Азгура, Грубе, Гаўрыленкі, Ахрэмчыка і Манасзона.

Кіраўніцтва па справах мастацтваў пры СНК БССР з глыбокім жалем паведамляе аб трагічнай смерці старага выдатнейшага майстра-мастака

Юрыя Майсеевіча ПЭНА.

Праўленне каапэрацыйнага аб'яднання «Белмастак» выказвае сваё глыбокае спачуванне з прычыны трагічнай смерці старэйшага і выдатнейшага мастака БССР

Юрыя Майсеевіча ПЭНА,

паследваўшай у ноч на 1 сакавіка 1937 г.

Саюз савецкіх мастакоў БССР з глыбокім жалем паведамляе ўсіх мастакоў аб смерці свайго старэйшага і выдатнейшага мастака

Юрыя Майсеевіча ПЭНА

трагічна загінуўшага ў ноч на 1 сакавіка 1937 г.

Мясцком мастакоў г. Менска выказвае сваё глыбокае спачуванне з прычыны трагічнай смерці старэйшага і выдатнейшага мастака БССР

Юрыя Майсеевіча ПЭНА,

паследваўшай у ноч на 1 сакавіка 1937 г.

ВАРОЖАЕ ГНЯЗДО

У вёсцы Гардуны Церахоўскага раёна ёсць няпоўная сярэдняя школа. У ёй навучаецца 350 дзяцей. Часта за некалькі кіламетраў, ва ўсякае надвор'е, ходзяць дзеці ў школу.

Але ў школе надта дрэнна навучаюць. Аб гэтым сведчаць і мала супакойваючыя вынікі за першае паўгоддзе, па якіх пераважаючай адзнакай з'яўляецца «пасрэдна», і нізкі ўзровень развіцця дзяцей, і пісьмовыя работы, якія праводзяцца ў класах. Так, у чацвертым класе, які вядзе настаўніца Пашчанка, нядаўна быў праведзен дыктант па роднай мове: толькі адна работа заслужыла добрую адзнаку, сем — «пасрэдна», а астатнія — «дрэнна», або «вельмі дрэнна».

Цяжка паверыць афіцыйным весткам аб тым, што ў школе 88 процантаў паспяховасці. Гэта — яўная фікцыя, гэта — очкаўцірацельства, якое мае мэтай замазаць сапраўднае становішча рэчаў. Факт-жа, што 7 дзяўчат, якія скончылі ў мінулым годзе школу з адзнакамі «выдатна», не былі прыняты ў тэхнікум з-за слабых ведаў.

Ні адзін з настаўнікаў не мае закончанай асветы. Яны малапісьменныя. Выкладанне прадастаўлена недавучкам. Настаўніку Старасценка забаранілі весці гісторыю і ён перакваліфікаваўся адразу ў настаўніка геаграфіі, чарчэння і нямецкай мовы. Настаўнік 2-га класа Афоненка задае бессэнсоўныя, недарэчныя задачы сваім вучням.

Грубасць у адносінах да вучняў — метад навучання. Пагрозы, вокрыкі з боку дырэктара школы Санкоўскага — нярэдкае з'явішча. Зусім нядаўна гэтым дзяржымордай быў выключан вучань Сільчанка толькі за тое, што ў часе яго дзяжурства ў класе не аказалася анучкі для выцірання дошкі. Калі з'явіліся бацькі вучня, Санкоўскі і на іх напаў з крыкам: «Вы гадуеце бандытаў, а я з-за іх павінен псаваць свае нервы».

У часе студзеньскіх марозаў дзяцей, якія на мінуту спазніліся, не пусналі ў клас, ім прыходзілася стаяць на вуліцы, чакаючы сканчэння ўроку. Дзеці прастужваліся.

Пасля вучобы вучні прадастаўлены самім сабе: некалькі гурткоў, якія працуюць пры школе, ахапляюць зусім нязначную колькасць вучняў.

Настаўнікам «няма часу». Па вечарах збіраецца цэлая група іх на чале з Санкоўскім у настаўніка па працы, антысавецкі настроенага чалавека, п'яніцы Васіля Харкова, і п'янствуе. Гэта выклікае справядлівае абурэнне бацькоў.

Усё гэта невыпадкова. У школе звілі сабе гняздо класавыя ворагі. Карыстаючыся прытупленнем пільнасці раённых арганізацый, яны развальваюць школу.

Восенню мінулага года быў зняты з работы былы дырэктар школы Старасценка — прахадзімец, выключаны з партыі за трацкізм. Ён, як хамелеон, змяніў сваю афарбоўку, стаўшы настаўнікам такіх дысцыплін, якія прынята называць «другараднымі». Але і зараз Старасценка не разбраіўся. Часта можна пачуць з яго вуснаў у адносінах да калгаснікаў:

— Вы шантрапа, людзі некультурныя, непісьменныя...

Палітычныя сляпцы з раёна палічылі магчымым пакінуць Старасценка ў школе.

Больш таго, замест яго дырэктарам школы прызначылі выключанага з партыі за антысемітызм Санкоўскага, кіраўніцтва якога паглыбіла дрэннае становішча школы. Ён «вядзе» гісторыю і геаграфію ў старэйшых класах.

У сценах гардуноўскай школы знайшоў прытулак і стаў настаўнікам беларускай мовы і літаратуры сын былога буйнага кулака — Тур. Тут-жа падвізаецца выключаны з комсамола за бытавое разлажэнне «настаўнік» Бурмістраў.

Натуральна, школа і яе настаўнікі не карыстаюцца аўтарытэтам сярод насельніцтва вёскі. Наадварот, настаўнікі, аб якіх гаварылася вышэй, шкодзяць, тармозячы культурны рост вёскі.

Але да гэтага часу ні партыйная арганізацыя (парторг Вегера), ні комсамольская арганізацыя не палічылі неабходным зацікавіцца становішчам школы і прыняць дзейсныя захады да яе аздараўлення, да выгнання класава-варожых элементаў са сцен адзінай у вёсцы навучальнай установы.

Няўменне распазнаць ворага, слабая палітыка-выхаваўчая работа, нізкі палітычны ўзровень комуністаў, адрыў ад мас далі ворагу магчымасць дзейнічаць не толькі ў школе.

У вёсцы ёсць сушыльны завод. Там і па сённяшні дзень працуюць на розных адказных пасадах такія асобы, як Караленка І., які беспакарана выкарыстоўвае сходы рабочых для контррэвалюцыйных вылазак.

Зусім нядаўна на заводзе выкрыт трацкіст Рашэтнічэнка, які працаваў тэхнаруком. Ён імкнуўся на калгасным сходзе, дзе абмяркоўваўся прыгавор над трацкісцка-зіноўеўскай бандай, пасеяць няверʼе ў моц і магутнасць нашай краіны. Дырэктар завода комуніст Кабрусёў, пакрываючы гэтага ворага, дайшоў да таго, што паехаўшы ў камандыроўку, пакінуў яго сваім намеснікам. Вораг зараз-жа выкарыстаў гэта для контррэвалюцыйных здзекаў над адзінай у раёне ордэнаноскай Анютай Караленка.

Ціхай сапай працягваюць сваю «работу» і былыя эсэры Куцёба Т., Жукаў Г. і Харкова Х. — муж і сваякі якой раскулачаны, і Драздова М., брат якой сасланы як рэцыдывіст, а бацька і другі брат настроены супроць калгасаў. Недарма-ж па вёсцы распаўсюджваюцца контррэвалюцыйныя легенды, недарма пачасціліся пакражы калгаснай маемасці.

У райкоме партыі (сакратар тав. Кечкін), у райвыканкоме (старшыня т. Беляноў) паінфармаваны аб справах у Гардуноўскім сельсовеце. Аднак, да гэтага часу не відаць аператыўнага ўмяшання, накіраванага на канчатковы разгром прытаіўшагася ў Гардунах класава-варожага атрэп'я.

С. МЕЛЬНІКАЎ.

Будаўніцтва чыгуначных паштамтаў

Для палепшання абслугоўвання пасажыраў сувяззю ў БССР у бягучым годзе ўступіць у эксплоатацыю рад новых чыгуначных паштамтаў пры вакзалах. Новыя паштамты ўжо будуюцца пры станцыях Магілеў і Полацк. Для іх будуюцца спецыяльныя двухпавярховыя каменныя будынкі, якія будуць мець усе сродкі сувязі — тэлеграф, тэлефон і г. д. Пачынаецца пабудова такога-ж паштамта і пры ст. Орша.

КАСЫ ГРАМАДСКАЙ УЗАЕМАДАПАМОГІ КАЛГАСАЎ

Кожны працоўны СССР спакойны за сваю будучыню, ведае, што ён не будзе кінуты на горкі лёс тады, калі згубіць магчымасць працаваць. У Сталінскай Канстытуцыі запісана: «Грамадзяне СССР маюць права на матэрыяльнае забеспячэнне ў старасці, а таксама — у выпадку хваробы і страты працаздольнасці».

Гэтае права ў калгасах ажыццяўляецца праз касы грамадскай узаемадапамогі калгасаў. Касы з'яўляюцца добраахвотнай арганізацыяй узаемадапамогі калгаснай грамадскасці і ствараюцца пры калгасах. Асноўнымі задачамі кас з'яўляюцца — дапамога калгаснікам і калгасніцам, якія з прычыны інваліднасці, старасці, хваробы, цяжарнасці, родаў і інш. пазбаўлены магчымасці ўдзельнічаць у вытворчасці. Апрача таго, адной з важнейшых задач кас з'яўляецца ўтрыманне дзяцей-сірот і дапамога дзецям калгаснікаў, якія маюць часовую матэрыяльную патрэбу. Такім чынам, касы грамадскай узаемадапамогі калгасаў з'яўляюцца праваднікамі сацыяльнага забеспячэння на вёсцы.

Па БССР на 1 студзеня 1937 года арганізавана 8.118 кас грамадскай узаемадапамогі калгасаў. За 1936 год касамі праробляна значная работа. Па справаздачы 47 раёнаў за мінулы год касамі аказана розных відаў дапамог на суму 3.838.392 руб. На ўтрыманне дзяцей і аказанне дапамогі дзецям калгаснікаў, якія маюць у гэтым часовую патрэбу — 1.187.856 руб., інвалідам-калгаснікам — 187.488 руб., прастарэлым калгаснікам — 104.878 руб., па часовай непрацаздольнасці—94.516 руб., па цяжарнасці і родах — 57.060 руб., адчуваючым патрэбу ў дапамозе — сем'ям прызваных у РСЧА — 178.717 р., Выдана зваротных ссуд на суму 1.624.342 руб., аказана дапамога дзіцячым яслям і дзіцячым пляцоўкам калгасаў—252.801 р.

У выкананне пастаноў ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 31 мая 1935 г. і ЦК КП(б)Б і СНК БССР ад 19 чэрвеня 1935 г. «Аб ліквідацыі дзіцячай беспрытульнасці і безнагляднасці» касамі ўзаемадапамогі за 1935 год выяўлена 2.525 дзяцей-сірот, якія ўтрымліваюцца за рахунак кас, з іх патраніравана ў сем'і калгаснікаў — 1.005 дзяцей-сірот. Аказана дапамога 5.810 дзецям калгаснікаў, якія маюць у гэтым часовую патрэбу.

Усе мерапрыемствы, праводзімыя касамі грамадскай узаемадапамогі, цалкам і поўнасцю накіраваны на ўсямернае палепшанне сацыяльна-бытавых умоў калгаснікаў і калгасніц. Гэтым самым касы накіраваны на арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў, на ўздым прадукцыйнасці працы, умацаванне працоўнай дысцыпліны ў калгасах і ажыццяўленне мерапрыемстваў партыі і ўрада па папярэджванню і канчатковай ліквідацыі дзіцячай беспрытульнасці і безнагляднасці.

Пры наліччы некаторых дасягненняў, у радзе раёнаў нашай рэспублікі ў рабоце кас грамадскай узаемадапамогі калгасаў ёсць яшчэ вялікія недахопы. Асабліва ў арганізацыі работы кас, у мабілізацыі сродкаў у касы і, як вынік гэтага, — у аказанні дапамогі адпаведным кантынгентам і патраніраванні дзяцей-сірот.

Сельскія советы — бліжэйшыя кіраўнікі кас грамадскай узаемадапамогі калгасаў. ЦВК БССР 14 снежня 1935 г. даў зусім чоткую і яскравую дырэктыву сельсоветам, РВК і належным горсоветам аб разгортванні работы кас.

Аднак, матэрыялы праверкі і сігналы з паасобных раёнаў паказваюць, што старшыні сельсоветаў раду раёнаў (Асіповіцкі, Дрыбінскі, Крычаўскі, Мсціслаўскі, Сіроцінскі, Суражскі, Менскі, Гомельскі і інш.) не займаюцца гэтай справай. У гэтых раёнах у палове калгасаў касы нават не арганізаваны, а часам і арганізаваныя касы бяздзейнічаюць.

Матэрыяльная база большасці кас слабая таму, што не мабілізаваны поўнасцю сродкі, якія павінны паступіць у касы (уступныя і членскія ўзносы, адлічэнні згодна пастаноў агульных сходаў калгаснікаў і інш.). Ёсць выпадкі незаконнага скарыстання фондаў кас праўленнем калгас, без ведама і згоды касы не па прамому прызначэнню (Аршанскі раён).

Некаторыя сельсоветы Хоцімскага, Плешчаніцкага, Смалявіцкага, Быхаўскага, Сіроцінскага і раду іншых раёнаў праяўляюць поўную бяздзейнасць у справе выканання пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР ад 31 мая 1935 г. і пастановы ЦК КП(б)Б і СНК БССР ад 19 чэрвеня 1935 г. «Аб ліквідацыі дзіцячай беспрытульнасці і безнагляднасці». Інспектары райсабезаў — старшыні раённых калгасных кас і старшыні сельскіх советаў недастаткова кіруюць работай кас і патраніраваннем дзяцей-сірот.

Плешчаніцкі, Хоцімскі, Менскі, Смілавіцкі, Мехаўскі райвыканкомы не правяраюць выкананне на месцах дырэктыў партыі і ўрада аб арганізацыі кас і разгортванні іх работы.

У 1937 годзе неабходна дабіцца рашучага пералому ў гэтай справе. Планам на 1937 год намечана мабілізаваць сродкаў па касах 8 млн. руб. Па плану, даведзенаму да раёнаў, намечана выдаткаваць на ўсе віды дапамогі 6.800.000 руб., з іх — на ўтрыманне дзяцей-сірот (патраніраванне) і аказанне дапамогі дзецям калгаснікаў, якія маюць у гэтым часовую патрэбу, не менш 1.500.000 руб.

Канстытуцыяй БССР прадугледжана арганізацыя пры райвыканкомах і горсоветах аддзелаў сацыяльнага забеспячэння (замест інспектароў). Гэта сведчыць аб той велізарнай увазе, якая надаецца з боку партыі і ўрада пытанням сацыяльнага забеспячэння.

У нашай ордэнаноснай БССР не павінна быць ні аднаго калгаса, не ахопленага касай грамадскай узаемадапамогі. Не павінна быць ні аднаго незабяспечанага прастарэлага калгасніка, інваліда, або сям'і калгасніка, сіраты.

У нашай шчаслівай краіне не павінна быць ні аднаго абяздоленага дзіцяці, ні аднаго незабяспечанага прастарэлага і інваліда. Кожны калгаснік і калгасніца павінны адчуваць, што ў выпадку страты працаздольнасці яны будуць забяспечаны.

Вось чаму неабходна арганізаваць і забяспечыць бесперабойную работу кас грамадскай узаемадапамогі калгасаў з магутнай матэрыяльнай базай. Гэтаму абавязвае Сталінская Канстытуцыя.

Неабходна зараз-жа арганізаваць літаральна ва ўсіх калгасах касы грамадскай узаемадапамогі калгасаў і падвесці пад касы магутную матэрыяльную базу. Трэба сабраць усе ўступныя членскія ўзносы, ліквідаваць запазычанасць касам за мінулыя гады, зрабіць адпаведныя адлічэнні згодна статута сельгасарцелі. Усё гэта трэба правесці выключна праз агульныя сходы калгаснікаў. Ні ў якім разе не могуць быць дапушчаны парушэнні статута сельгасарцелі.

Усе сіроты па раёнах павінны быць узяты на ўлік. Сельсоветамі павінен быць вызначан апякун на кожную сірату, заключан дагавор аб патраніраванні, з паказаннем абавязкаў апекуна, з аднаго боку, і абавязкаў касы грамадскай узаемадапамогі, з другога боку.

Зусім зразумела, што ўся гэта работа не можа быць выканана адным толькі інспектарамі райсабеза. Неабходна прыцягнуць да гэтай справы шырокую грамадскасць і актыў сельсоветаў, раёнаў. Вялікая дапамога можа і павінна быць аказана ў арганізацыі і наладжванні работы кас з боку настаўнікаў і выхавацеляў школ і дашкольных устаноў.

Вялікая дапамога ў рабоце кас павінна быць аказана комсамольскімі і піонерскімі арганізацыямі. Яны могуць і павінны ўзяць шэфства літаральна над кожнай сіратой, кожным дзіцём калгасніка, што адчувае патрэбу ў часовай дапамозе.

Вялікая адказнасць у наладжванні работ кас ляжыць на кожным работніку райза і МТС. Праводзячы работу ў калгасах, яны павінны цікавіцца касамі ўзаемадапамогі, павінны ў гэтай рабоце аказаць калгасам канкрэтную дапамогу.

У капіталістычных краінах не толькі прастарэлыя, інваліды, сіроты асуджаны на галодную смерць і на цяжкія пакуты, але ўвесь рабочы клас і працоўнае сялянства азвярэлым фашызмам даведзены да жабрацтва і бед. Толькі ў Савецкім Саюзе, дзе пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна пабудавана шчаслівае, радаснае сацыялістычнае жыццё, магчымы такія клопаты аб забеспячэнні старасці, магчыма поўнае знішчэнне дзіцячай беспрытульнасці.

АШАК.
Намеснік наркома сацыяльнага забеспячэння БССР.

Александр Парфір'евіч Барадзін

(Да пяцідзесяцігоддзя з дня смерці)

Пяцьдзесят год назад, 27 лютага (новага стыля) 1887 г., памёр Александр Парфір'евіч Барадзін, вялікі рускі кампазітар, выдатны вучоны, буйны педагог і грамадскі дзеяч.

Барадзін нарадзіўся ў 1833 годзе ў Пецербургу. Пабочны сын князя Гедэанава, ён быў запісан сынам аднаго з яго прыгонных. Маці Барадзіна — разумная, развітая жанчына — дала сыну дасканалую і рознабаковую асвету. Ужо ў дзяцінстве ён добра ўладаў замежнымі мовамі. У дзяцінстве-ж вызначыліся і асноўныя схільнасці Барадзіна. Ён захапіўся хіміяй, пачаў вучыцца музыцы.

Калі Барадзіну споўнілася 17 год, ён паступіў у Медыкахірургічную акадэмію. Тут канчаткова ўстанавілася яго навуковая спецыяльнасць — хімія. Упартую работу ў акадэміі Барадзін умеў спалучыць з сур'ёзнымі заняткамі музыкай. Прафесар Зінін, у якога займаўся Барадзін у акадэміі, высока цаніў свайго вучня, але не адабраў яго захаплення музыкай. «Меней займайцеся рамансамі,— гаварыў Зінін Барадзіну, — на вас я ўскладаю ўсе свае надзеі, каб падрыхтаваць намесніка свайго».

Барадзін не паследваў парадзе Зініна і ўвесь вольны час аддаваў музыцы, наведваючы аматарскі музыкальны гурток, працягваючы свае кампазітарскія вопыты. Гэта, аднак, не перашкодзіла яму бліскуча скончыць (у 1856 годзе) Медыкахірургічную акадэмію. Хоць ён і атрымаў ступень доктара медыцыны, але медыцынская практыка не захапіла яго. У 1859 годзе Барадзін уязджае ў навуковую камандыроўку за граніцу, дзе працуе ў лабараторыях буйных еўрапейскіх вучоных, піша рад навуковых работ па хіміі. Трохгадовае прабыванне за граніцай адыграла вялікую ролю і ў музыкальным развіцці Барадзіна. Ён добра пазнаёміўся з творчасцю Шумана, Шапена, Вагнера і Ліста.

Пасля звароту з-за граніцы ў 1862 годзе Барадзін быў абран прафесарам па кафедры хіміі Медыкахірургічнай акадэміі, з якой звязана ўся яго далейшая навуковая і педагагічная дзейнасць.

Неўзабаве пасля звароту ў Расію Барадзін эблізіўся з кампазітарам Балакіравым, а потым і з другімі ўдзельнікамі балакіраўскага гуртка — Мусаргскім, Кюі, Рымскім-Корсакавым, крытыкам Стасавым. Зближэнне з балакіраўскім гуртком адыграла выключную ролю ў жыцці Барадзіна, дапамагло яму вызначыць сваё другое — музыкальнае — прызванне. Балакіраўскі гурток (у гісторыі музыкі вядомы таксама пад назвай «Магутнай кучкі») не быў выпадковым аб'яднаннем маладых кампазітараў і аматараў музыкі. Балакіраўскі гурток, узнікшы ў эпоху грамадскага ўздыму 60-х гадоў, быў групай перадавых музыкантаў свайго часу. Рэалізм, мастацкая праўда, народнасць музыкальнага мастацтва — такавы былі важнейшыя творчыя прынцыпы «Магутнай кучкі». За гэтыя прынцыпы нястомна змагаўся Стасаў, ідэйны глашатай гуртка, які знаходзіўся пад моцным уплывам Дабралюбава і Чэрнышэўскага. У неаднолькавай ступені, з неаднолькавай мастацкай сілай, у рознастайных формах, але гэтыя прынцыпы знайшлі сваё ўвасабленне ў творчасці ўсіх удзельнікаў балакіраўскага гуртка. Сацыяльна-насычаны рэалізм Мусаргскага, народна-казачная фантастыка Рымскага-Корсакава, эпічная, глыбока народная творчасць Барадзіна — былі рознастайнымі праяўленнямі асноўных мастацкіх тэндэнцый «Магутнай кучкі».

Першая сімфонія, закончаная ў 1867 годзе і ўпершыню выкананая (пад кіраўніцтвам Балакірава) у 1869 годзе, была першым творам Барадзіна, які акрэсліў яго творчы твар. Сімфонія мела выдатны поспех не толькі ў Расіі, але і за мяжой. Яна паклала пачатак сусветнай вядомасці Барадзіна. Упэўніўшыся ў свае сілы, Барадзін горача прымаецца за творчую работу. Ён піша рад выдатных рамансаў, пачынае другую сімфонію, прыступае да работы над операй «Князь Ігар». Аднак, стварэнне гэтых буйнейшых твораў зацягнулася на доўгія гады. Другая сімфонія была закончана толькі ў 1876 годзе. А «Князь Ігар» наогул астаўся незакончаным. Пасля смерці Барадзіна оперу дакончылі прыяцелі Барадзіна — Глазуноў і Рымскі-Корсакаў.

Прычыны гэтай замаруджанасці ляжалі галоўным чынам у тым, што Барадзіну, занятаму велізарнай навуковай і педагагічнай работай, з трудом удавалася знайсці час для кампазіцыі. Ды і наогул на музыку ён глядзеў як на «любімы досуг» (выраз самаго Барадзіна), а не як на асноўныя свае заняткі. «Трэба заўважыць, — пісаў ён у адным з пісем, — што я наогул кампазітар, які шукае невядомасці; мне нейк сорамна прызнавацца ў маёй кампазітарскай дзейнасці. Яно і зразумела. У іншых яна — прамая справа, абавязак, мэта жыцця, — у мяне адпачынак, пацеха, адцягваючая мяне ад прамой маёй сапраўднай справы — прафесуры, навукі. Я люблю сваю справу і сваю навуку, і акадэмію, і вучняў».

Апрача навуковай і грамадскай работы, Барадзін быў пастаянна заняты якімі-небудзь «чужымі» справамі. Усякаму, хто да яго зварачаўся, ён гатоў быў прыйсці на дапамогу — грашыма, парадай, клопатамі. Не будучы рэвалюцыянерам («з свабодамыслячых, але не нігіліст», — так акрэсліваў свае палітычныя погляды сам кампазітар), Барадзін з вялікім спачуваннем адносіўся да рэвалюцыйных дзеячоў, асабліва да звязаных з рэвалюцыйным рухам студэнтаў. Здаралася, што ён цэлыя дні ездзіў па Пецербургу, выкарыстоўваючы ўвесь свой уплыў, каб дабіцца вызвалення арыштаванага студэнта. Нядзіўна, што ён карыстаўся самай гарачай любоўю вучнёўскай моладзі. Нядзіўна таксама, што музыцы ён з кожным годам аддаваў усё менш і менш увагі і сіл. У сваёй «Летапісі музыкальнага жыцця» Рымскі-Корсакаў з сумам успамінае: «Рэдка я заставаў яго ў лабараторыі, яшчэ радзей за музыкальным пісьмом або фартэпіяна».

У выніку ўся творчая спадчына Барадзіна вычэрпваецца нямногімі творамі. Апрача оперы «Князь Ігар» ім напісаны дзве сімфоніі (трэцяя не скончана), сімфанічная карціна «У Сярэдняй Азіі», два струнных квартэты, крыху больш дзесятка рамансаў і яшчэ некалькі нябуйных твораў.

Аддаючы рабоце ўсе свае сілы, не думаючы аб здароўі, Барадзін захварэў цяжкай хваробай сэрца, якая і прывяла яго да заўчаснага канца. 15 лютага (27 лютага новага стылю) Барадзін раніцай з захапленнем ствараў фінал трэцяй сімфоніі. Вечарам прысутнічаў на касцюміраваным бале ў Акадэміі і сярод ажыўленай гутаркі раптоўна памёр ад разрыву сэрца.

***

Вобразную характарыстыку музыкі Барадзіна дае совецкі кампазітар і музыкальны крытык Асаф'еў: «Спакой, плаўнасць, прастор, шыр і веліч пры каласальным размаху творчай сілы — найбольш характэрная рыса барадзінскай музыкі. Затое, калі ў момант драматычнага напружання гэта магутная поўнагучная музыка пачынае павольна раскачвацца і пераходзіць у стан узбуджэння, ёй аднаўляе стыхійны парыў, у ёй прабуджаецца энергія і страснасць. Але заўсёды і ўсюды ў гэтай музыцы гучыць плаўная і сочная мелодыя». Да гэтага трэба дадаць, што гэта мелодыя заўсёды глыбока народна, не гледзячы на тое, што Барадзін параўнаўча рэдка выкарыстоўваў сапраўдныя народныя тэмы.

Два буйнейшых творы Барадзіна звязаны з вобразамі рускай народнай творчасці. У другой сімфоніі Барадзін сродкамі музыкі намаляваў некалькі сцэн з жыцця старажытна-рускіх багатыроў, і таму другая сімфонія атрымала назву «Багатырскай». Сапраўды «багатырскі» характар як нельга больш ярка перадан у сімфоніі, кожная фраза якой дыша спакойнай і ўпэўненай магутнасцю.

Эпічная магутнасць — мацнейшая рыса творчасці Барадзіна. Але яму ў высокай ступені ўласціва і цёплая, шчырая, некалькі сузіральная лірыка. Сярод багацейшай рамансавай літаратуры на пушкінскія тэксты наўрад ці ўдасца назваць больш двух-трох рамансаў, якія можна было-б паставіць побач з геніяльным, здзіўляючым па глыбіні і пранікнёнасці рамансам Барадзіна «Для берегов отчизны дальней». Першакласнымі ўзорамі інструментальнай лірыкі з'яўляюцца і абодва квартэты Барадзіна.

***

У раду творцаў рускай класічнай музыкальнай культуры Барадзін па праву займае адно з першых месц. Яго магутная, аптымістычная творчасць, самымі глыбокімі карэннямі ўваходзячая ў народнае мастацтва, карыстаецца заслужанай любоўю найшырэйшых мас совецкіх слухачоў. Рэдкі оперны тэатр не мае ў сваім рэпертуары «Князя Ігара». Няма канцэртнай эстрады, з якой не гучэлі-б сімфоніі, квартэты або рамансы Барадзіна. Няма, нарэшце, такога кутка ў нашым Саюзе, куды-б не даносіла геніяльную музыку Барадзіна радыё. І адзначаючы пяцідзесяцігадовы юбілей Барадзіна, мы ўшаноўваем памяць вялікага рускага мастака. Разам з тым мы ўшаноўваем памяць перадавога вучонага, аднаго з стваральнікаў рускай навукі, энергічнага барацьбіта за вызваленне ад хатняга нявольніцтва рускай жанчыны.

А. САЛАЎЁЎ.

ВЫСЫЛКА ДЗЕВЯЦІ ГЕРМАНСКІХ ГРАМАДЗЯН З СССР

У лістападзе 1936 года былі арыштаваны ў Маскве і Ленінградзе некаторыя германскія грамадзяне па абвінавачванню ў контррэвалюцыйнай дзейнасці і шпіянажы.

16 лютага 1937 года ў адносінах часткі гэтых грамадзян Народным камісарыятам унутраных спраў СССР было прынята рашэнне аб высылцы іх з межаў СССР, хоць у ходзе папярэдняга следства яны сазналіся ў тым, што вялі контррэвалюцыйную агітацыю і выконвалі шпіёнскія заданні.

27 лютага адбылося спатканне саветніка германскага пасольства з грамадзянамі Ціло, Гольдшміт, Пфейфер і Мельхіор, у адносінах якіх было прынята рашэнне аб высылцы, у прысутнасці прадстаўнікоў НКЗС і НКУС. Спатканне працягвалася каля двух гадзін. На гэтым спатканні гр-не Ціло і Пфейфер заявілі саветніку германскага пасольства аб сваім адмаўленні выехаць у Германію. Г-н Пфейфер узбудзіў хадайніцтва аб асяленні яго ў СССР, заявіўшы, што ён гатоў несці ўсякае пакаранне за свае злачынствы, толькі-б не быць высланым у Германію. Пры гэтым ён пагражаў, у выпадку высылкі пакончыць самагубствам на граніцы. Гр-н Ціло ўзбудзіў хадайніцтва аб адпраўцы яго ў іншую краіну, заявіўшы пры гэтым што ён мае падставы прэтэндаваць таксама на грамадзянства Вялікабрытаніі.

Гр-н Ціло, разам з грамадзянамі Гольдшміт і Мельхіор, былі 28 лютага высланы праз совецка-польскую граніцу. Знаходзячыся па-за межамі СССР, гр-н Ціло будзе мець магчымасць урэгуляваць пытанне аб сваім грамадзянстве і краіне прабывання. Што датычыць гр-на Пфейфера, то высылка адкладзена да атрымання ім візы на ўезд у трэцюю краіну.

Адначасова 27 лютага адбылося спатканне германскага генеральнага консула ў Ленінградзе з германскімі гр-намі Фішле, Клейн, Вальтэр, Ларыш, Паулем Беервальд і Таццянай Беервальд, таксама падлягаючымі, згодна пастановы Народнага камісарыята ўнутраных спраў СССР, высылцы з межаў СССР.

У той-жа дзень гр-не Фішле, Клейн, Вальтэр, Ларыш, Пауль і Таццяна Беервальд былі адпраўлены на граніцу ў парадку ажыццяўлення высылкі.

(ТАСС).

БЕЛАРУСКІЯ ТАНЦЫ Ў ДЗЯРЖАЎНЫМ АНСАМБЛІ НАРОДНАГА ТАНЦА СССР

МАСКВА, 2 сакавіка. (БЕЛТА). У Маскве пачаліся заняткі Дзяржаўнага ансамбля народнага танца СССР.

— Перад нашым ансамблем стаіць задача — стварыць высокамастацкія класічныя ўзоры народнага танца, — паведаміў супрацоўніку ТАСС мастацкі кіраўнік ансамбля балетмейстар Дзяржаўнага Акадэмічнага Вялікага тэатра СССР І. А. Майсееў. К 1 мая мы мяркуем падрыхтаваць розныя танцы народаў СССР.

З беларускіх танцаў мы ўзялі пакуль тры: «Лявоніху», «Крыжачок» і «Юрачку».

Мы хочам, каб гэтыя танцы ў нашым выкананні захавалі ўсю чароўнасць сапраўднага народнага мастацтва і ў той-жа час набылі новы блеск.

Беларускія арганізацыі павінны нам дапамагчы стварыць для гэтых танцаў сапраўдныя нацыянальныя беларускія касцюмы.

Паляўнічы-стаханавец калгаса «Другая пяцігодка» Турынскага сельсовета, Пухавіцкага раёна т. Гушчын Васіль Фёдаравіч, першы выканаў план па здачы пушніны за 1936 г. Ён забіў 12 лісіц, 2 тхароў, 40 зайцаў, 3 гарнастаяў. НА ЗДЫМКУ: т. Гушчын каля райзаготпушніны са сваімі гончымі і са здабытай пушнінай.

Фото Гнедзько (БСФ).

РЭАЛІЗАЦЫЯ БІЛЕТАЎ 11 ЛАТАРЭІ АСОАВІЯХІМА

Па дазволу ўрада з 20 лютага пачалася рэалізацыя білетаў 11 латарэі Асоавіяхіма. Латарэя выпушчана на 85 мільёнаў рублёў. Апошні тэрмін рэалізацыі латарэйных білетаў устаноўлен 1 мая. Распаўсюджанне білетаў павінна праходзіць выключна на аснове поўнай добраахвотнасці праз асоавіяхімаўскія арганізацыі.

Для хутчэйшай рэалізацыі латарэйных білетаў Цэнтральны совет Асоавіяхіма БССР выклікаў на соцыялістычнае спаборніцтва абласны совет Асоавіяхіма Заходняй вобласці. Па соцдагавору апошні тэрмін рэалізацыі білетаў устаноўлен 15 сакавіка. Зараз раённыя советы Асоавіяхіма змагаюцца за хутчэйшую рэалізацыю латарэйных білетаў.

Першым у рэалізацыі латарэйных білетаў ідзе райсовет Асоавіяхіма Заслаўскага раёна, які ўжо распаўсюдзіў на 33 тыс. руб. латарэйных білетаў, за якія поўнасцю разлічыўся з Цэнтральным советам. Пастановай прэзідыума Цэнтральнага совета Асоавіяхіма райсовет прэміраван 1.500 р.

ВАЕНІЗАВАНАЯ ЗВЁЗДНАЯ ЭСТАФЕТА

З 22 па 25 лютага ў 7 раёнах рэспублікі (Ушачы, Старыя Дарогі, Мозыр, Гомель, Клімавічы, Чавусы, Віцебск) дадзен старт ваенізаванай звёзднай лыжнай эстафеце дапрызыўнікаў. Задача эстафеты — мабілізаваць шырокія масы працоўных, комсамольскай і дапрызыўнай моладзі для лепшых дасягненняў у баявой падрыхтоўцы і хутчэйшай рэалізацыі білетаў 11 латарэі Асоавіяхіма.

Эстафетай будзе ахоплена 46 раёнаў рэспублікі, у ёй прыме ўдзел 868 чалавек. Фініш эстафеты адбудзецца ў Менску 4 сакавіка.

АСІЛАК

«Курортная газета» паведамляе, што ў Горкім пражывае чалавек незвычайнай сілы Г. В. Глікін. Ён незамянімы грузчык. Аднойчы на будаўніцтве аўтазавода імя Молатава Глікін згрузіў з платформы за 30 мінут 14-тонны кацёл, тады як гэту работу павінна была зрабіць брыгада ў складзе 12 чалавек за 9 гадзін.

Да Горкага Глікін працаваў грузчыкам у Таганрозе і Ленінградзе. Аднаго разу ў адрас Таганрогскага металургічнага завода паступіў 6-тонны кацёл. Падняць яго на другі паверх узяліся 8 рабочых. Аднак, праца для іх аказалася не пад сілу. Прышоў Грыгорый Владзіміравіч Глікін і на працягу двух гадзін перапраавіў кацёл на другі паверх.

У адрас Ленінградскага завода «Красный треугольник» паступілі 4 катлы па 16 тон кожны. Іх трэба было згрузіць з платформы і даставіць на завод. Выканаць работу запрасілі Глікіна, даўшы яму месячны тэрмін. Глікін за чацвёра сутак скінуў катлы з платформы, даставіў іх на завод на катках і падняў на 5 і 6 паверхі.

Незвычайная сіла бацькі перадалася і дзецям. Яго чатырохгадовы сын Валодзя носіць па два поўных вядры з вадой і свабодна выжымае адной рукой 2 пуды.

За 30 гадоў свайго жыцця Глікін ніколі не хварэў. На рабоце ён замяняе 5 чалавек.

У ГАРАДСКІМ ШТАБЕ ПА БАРАЦЬБЕ З ПАВОДКАЙ

Учора адбылося першае пасяджэнне гарадского штаба па барацьбе з паводкай у Менску. Прадстаўнік гідра-метэаралагічнай службы паведаміў, што ў першай шасцідзёнцы сакавіка надвор'е будзе ўстойлівае. Ад 7 да 24 сакавіка чакаецца пасмурнае і цёплае надвор'е, блізкае да адлігі. Па папярэдніх даных грэбень вады (найвышэйшы ўзровень) ў гэтым годзе дасягне 360 сантыметраў са дна ракі, гэта на 8 сантыметраў ніжэй чым у мінулым годзе. Грэбень пройдзе па рацэ Свіслач 25 сакавіка.

Штаб рашыў арганізаваць 8 раённых троек па барацьбе з паводкай. Таксама будуць арганізаваны аб'ектавыя тройкі на 25 прадпрыемствах горада, якія падвяргаюцца затапленню. Да 7 сакавіка штаб абследуе ўсе гэтыя прадпрыемствы. Горжылсаюз распрацуе план перасялення насельніцтва з затапляемых дамоў.

ЗДАРЭННІ

Пажар. Вечарам 27 лютага ў памяшканні сельгасвыстаўкі Дома калгасніка (плошча Волі) узнік пажар. Полымя агню па вентыляцыйнай трубе пранікла на падстрэшнае памяшканне і з надзвычайнай хуткасцю стала распаўсюджвацца па столевых перакрыццях і гары. На пажар прыбылі тры пажарныя каманды.

Работа байцоў і начальніцкага састава па ліквідацыі пажару прахадзіла ў надзвычайна цяжкіх і небяспечных для жыцця ўмовах. Начальнік 1-й каманды тав. Конік і начальнік дзяжурнай змены 5-й каманды тав. Адамейка з групай байцоў-пажарнікаў знаходзіліся беспярэрыўна на працягу 4 гадзін на даху, падвяргаючыся небяспецы абвалу столі.

Усе байцы і начальніцкі састаў на пажары працавалі з выключнай самаадданасцю. Ад абвалу столі атрымаў ушыб у плячо адказны дзяжурны тав. Шаліма, які, не гледзячы на гэта, усё-ж працягваў працаваць да канчатковай ліквідацыі пажару. Страты ад пажару нязначныя. Усе каштоўныя дакументы былі выратаваны. Прычыны пажару высвятляюцца.

Адказны рэдактар Д. В. ЮРКОЎ.

АКАДЭМІЯ НАВУК БССР, ТАВАРЫСТВА ФІЗІЕЛАГАЎ І МЕДІНСТЫТУТ

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ, што 4 САКАВІКА АДБУДЗЕЦЦА

УРАЧЫСТАЕ ПАСЯДЖЭННЕ,

ПРЫСВЕЧАНАЕ ГАДАВІНЕ З ДНЯ СМЕРЦІ АКАДЭМІКА ПАЎЛАВА І. П.

ПАРАДАК ДНЯ:

1. Уступнае слова — акадэмік БУРСТЫН Ц. Л.
2. Даклады праф. ВЕТОХІНА І. А., праф. ЛЕОНАВА В. А., тт СЕГАЛЬ Ю. Х. і АЛЬШЭЎСКАЙ О. Г.

Запрашаюцца навуковыя работнікі і ўрачы гор. Менска.

Пасяджэнне адбудзецца 4 сакавіка ў 8 гадзін вечара, у памяшканні медінстытута (анатамічны корпус, аудыторыя № 101).

ПРЭЗІДЫУМЫ АН БССР, Т-ВА ФІЗІЕЛАГАЎ БДУ І МЕДІНСТЫТУТ.

25 мая — ПЕРШЫ ТЫРАЖ ПАЗЫКІ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ

(ВЫПУСК ЧАЦВЕРТАГА ГОДА)

АД НАРОДНАГА КАМІСАРЫЯТА ФІНАНСАЎ САЮЗА ССР

З прычыны таго, што пераважная маса трымальнікаў дзяржаўных пазык правяла ўжо ў сувязі з канверсіяй абмен аблігацый раней выпушчаных унутраных дзяржаўных пазык на аблігацыі Пазыкі Другой Пяцігодкі (выпуск чацвертага года), а таксама ўлічваючы, што аблігацыі гэтай пазыкі па падпісцы 1936 г. будуць разданы ўсім падпісчыкам у першай палове мая г. г.

ПЕРШЫ ТЫРАЖ ПАЗЫКІ ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ

(выпуск чацвертага года)

прызначаецца на 25 мая 1937 г. у Маскве.

МАГІЛЕЎСКІ АЎТАРАМОНТНЫ ЗАВОД ІМЯ КІРАВА

прымае ў рамонт

АЎТАМАБІЛЬНЫЯ МАТОРЫ „ГАЗ“,

выдаючы ў дзень прыёмкі ўзамен прынятых АДРАМАНТАВАНЫЯ маторы.

ДЫРЭКЦЫЯ.

Згодна пастановы СНК БССР ад 5 студзеня 1937 г. за № 4

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ТРЭСТ БУДМАТЭРЫЯЛАЎ «БЕЛБУДМАТЭРЫЯЛ»

ЛІКВІДУЕЦЦА.

Прэтэнзіі прымаюцца ліквідкомам (Менск, вул. Мяснікова, 27, тэл. 24-314) да 10 сакавіка 1937 г. Пасля ўказанага тэрміна прэтэнзіі прымацца не будуць.

ЛІКВІДКОМ.

У АДДЗЕЛ АБ'ЯЎ ЗВАНІЦЕ ПА ТЭЛЕФОНУ № 21-845

НКЮ СССР ЮРЫДЫЧНАЕ ВЫД-ВА

КОГИЗ

Прадаўжаецца ПАДПІСКА на 1937 г.

на ЗБОРНІК ЗАКОНАЎ І РАСПАРАДЖЭННЯЎ РАБОЧА-СЯЛЯНСКАГА ЎРАДА САЮЗА ССР

(на беларускай мове)

ПЕРШЫ АДДЗЕЛ.

У зборніку законаў і распараджэнняў апублікоўваюцца пастановы ЦК ВКП(б) і СНК СССР, ЦВК і СНК Саюза ССР і СПА.

Зборнік выходзіць па меры наступлення заканадаўчых матэрыялаў з дадаткам, па сканчэнні года, алфавітнага ўказальніка.

ПАДПІСНАЯ ЦАНА: на 12 мес. — 10 руб., на 6 мес. — 5 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА аддзяленнямі, кніжнымі магазінамі, кіёскамі, упаўнаважанымі КОГИЗ'а, Саюздрукам і ўсюды на пошце.

ДА ВЕДАМА ПАРТГАБІНЕТАЎ, КЛУБАЎ, ШКОЛ, ВНУ, ЗАВОДАЎ, ФАБРЫК, БІБЛІЯТЭК, ДАМОЎ СОЦКУЛЬТУРЫ, КАЛГАСАЎ, СОЎГАСАЎ, СТАХАНАЎЦАЎ і інш.

АДДЗЕЛ ПАДПІСКІ Беларускага аддзялення КОГИЗ'а

АДКРЫЎ ПРЫЁМ ПАДПІСКІ

на ДАКЛАДЫ тав. СТАЛІНА і тав. МОЛАТАВА

НА НАДЗВЫЧАЙНЫМ VIII З'ЕЗДЗЕ СОВЕТАЎ,

запісаныя

на ГРАМАФОННЫХ ПЛАСЦІНКАХ

УМОВЫ ПАДПІСКІ:

Даклад т. СТАЛІНА — 21 двухбаковая грамафонная пласцінка ў прыгожым альбоме, цана 75 руб.

Даклад т. МОЛАТАВА — 19 двухбаковых грамафонных пласцінак у прыгожым альбоме, цана 75 руб.

Пры падпісцы за кожны альбом уносіцца ЗАДАТАК у размеры 50 руб.

Альбомы з грамафоннымі пласцінкамі можна набыць толькі шляхам здачы папярэдняй падпіскі.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ўсімі аддзяленнямі, магазінамі і ўпаўнаважанымі Беларускага аддзялення КОГИЗ'а, а таксама АДДЗЕЛАМ ПАДПІСКІ КОГИЗ'а—г. Менск, Совецкая, 73.

У гарадах і вёсках, дзе няма аддзялення КОГИЗ'а, заяўкі з задаткам 50 руб. за кожны альбом накіроўвайце па адрасу: Менск, Совецкая, 73, аддзелу падпіскі КОГИЗ'а.

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА 3 САКАВІКА

8-30—«Апошнія паведамленні». 16—«Скупы рыцар» А. С. Пушкіна (на яўрэйскай мове). 17—перадачы для дзяцей. Тургенеў, «Бежын луг». 18-30—завочная партвучоба. 20-30—яўрэйскія народныя песні. 21—мантаж п'есы Пагодзіна «Арыстакраты». 22—канцэрт мастацкай самадзейнасці (Заслаўль, Гомель). 23—«Апошнія паведамленні».

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА 4 САКАВІКА

8-30—«Апошнія паведамленні» 16 — канцэрт з твораў Барадзіна. 17—перадача для дзяцей. 18-30—завочная партвучоба. 19-30—развучванне песень. 20—выступленне намесніка наркома земляробства Залескага. 20-15—канцэрт. 20-30—трансляцыя Кіева. 23—«Апошнія паведамленні».

Жонка, дзеці, сёстры і брат з жалем паведамляюць друзей і знаёмых аб раптоўнай смерці

Александра Рубінавіча ФРАДКІНА,

наследваўшай 2 сакавіка ў 8 гадзін раніцы.

СЁННЯ Ў ТЭАТРАХ І КІНО

БЕЛАРУСКІ ПЕРШЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ТЭАТР (БДТ-1)
ЯК ЯЕ ЗАВУЦЬ
Абанемент № 48.

ДЗЯРЖ. ЯЎРЭЙСКІ ТЭАТР БССР
ЗАКАТ
Абанемент № 83.

Гукавы кінотэатр «ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА»
ДАРЫКО

Гукавы кінотэатр „Пролетарый“
ЮНАЦТВА ПАЭТА

Дзіцячы гукавы кінотэатр
ЗБОРНАЯ ПРАГРАМА МУЛЬТЫПЛІКАЦЫЙНЫХ ФІЛЬМАЎ

Гукавы кінотэатр «Інтэрнацыянал»
ЗЯМЛЯ Ў ПАЛОНЕ

Гукавы кінотэатр «Спартак»
ДВА ДНІ

Уп. Галоўлітбела № К—580. Друкарня газеты «Звязда», Менск, Совецкая, 63. К. К. С.

Прэзідэнцкая бібліятэка Рэспублікі Беларусь
Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2